

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.2.2022
COM(2022) 69 final

ANNEX

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

στην

πρόταση ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Συμβουλίου Σύνδεσης που έχει συσταθεί βάσει της συμφωνίας σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, αφετέρου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΣΤΑΣΗ αριθ. xx/xx

ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΕΕ – ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ

της 0.0.0

για την ατζέντα σύνδεσης ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΕΕ – ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, αφετέρου,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η συμφωνία σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, αφετέρου¹ (στο εξής: συμφωνία) υπεγράφη στις 27 Ιουνίου 2014 και άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 2016.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 436 παράγραφος 1 της συμφωνίας, το Συμβούλιο Σύνδεσης έχει την εξουσία να εκδίδει συστάσεις που ενδείκνυνται για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας.
- (3) Σύμφωνα με το άρθρο 453 παράγραφος 1 της συμφωνίας, τα μέρη λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο που απαιτείται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει της συμφωνίας και μεριμνούν για την επίτευξη των στόχων που περιέχονται σε αυτήν.
- (4) Το άρθρο 11 του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου Σύνδεσης προβλέπει τη δυνατότητα λήψης αποφάσεων με γραπτή διαδικασία μεταξύ των συνόδων, εφόσον συμφωνήσουν αμφότερα τα μέρη.
- (5) Η Ένωση και η Δημοκρατία της Μολδαβίας συμφώνησαν να εδραιώσουν την εταιρική σχέση τους μέσω συμφωνίας για ένα σύνολο προτεραιοτήτων για την περίοδο 2021-2027 όσον αφορά τις κοινές εργασίες για την επίτευξη των στόχων της πολιτικής σύνδεσης και της οικονομικής ολοκλήρωσης που ορίζονται στη συμφωνία.
- (6) Τα μέρη της συμφωνίας κατέληξαν σε συμφωνία επί του κειμένου της ατζέντας σύνδεσης ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας, μέσω της οποίας θα υποστηριχθεί η εφαρμογή της συμφωνίας, θέτοντας στο επίκεντρο της συνεργασίας τα κοινά συμφέροντα που έχουν καθοριστεί και από τις δύο πλευρές,

¹ EE L 260 της 30.8.2014, σ. 4.

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΣΥΣΤΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το Συμβούλιο Σύνδεσης συνιστά στα μέρη να υλοποιήσουν την ατζέντα σύνδεσης ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας, όπως ορίζεται στο παράρτημα*.

Άρθρο 2

Η ατζέντα σύνδεσης ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας, όπως ορίζεται στο παράρτημα, αντικαθιστά την ατζέντα σύνδεσης ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας που εγκρίθηκε στις 19 Αυγούστου 2017.

Άρθρο 3

Η παρούσα σύσταση παράγει αποτελέσματα από την ημερομηνία της έκδοσής της.
Βρυξέλλες, [ημέρα μήνας έτος].

Για το Συμβούλιο Σύνδεσης

Ο Πρόεδρος

* Έγγραφο St 10057/17.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

2021–2027

**ΑΤΖΕΝΤΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ
ΜΕΤΑΞΥ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ**

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή	5
1 Αρχές, μέσα και πόροι για την εφαρμογή της ατζέντας σύνδεσης	6
2 Γενικοί στόχοι για τη συνεργασία ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας	8
I. Ανθεκτικές, βιώσιμες και ολοκληρωμένες οικονομίες	
II. Λογοδοσία των θεσμών, κράτος δικαίου και ασφάλεια	
III. Περιβαλλοντική ανθεκτικότητα και ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή	
IV. Ανθεκτικός ψηφιακός μετασχηματισμός	
V. Ανθεκτικές, δίκαιες και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίες	
3 Βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προτεραιότητες της ατζέντας σύνδεσης	14
I. Δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα και χρηστή διακυβέρνηση	14
II. Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας	33
III. Ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη	23
IV. Συνεργασία επί οικονομικών και άλλων τομεακών ζητημάτων	30
V. Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα (DCFTA)	49

Εισαγωγή

Ατζέντα σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας

Στις 27 Ιουνίου 2014 η Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη της και η Δημοκρατία της Μολδαβίας (στο εξής: τα μέρη) υπέγραψαν μια φιλόδοξη και καινοτόμο συμφωνία σύνδεσης, η οποία περιλαμβάνει μια σφαιρική και σε βάθος ζώνη ελεύθερων συναλλαγών (στο εξής: DCFTA). Η συμφωνία περιέχει δεσμευτικές διατάξεις που βασίζονται σε κανόνες και προβλέπει ενισχυμένη συνεργασία για την προώθηση της πολιτικής σύνδεσης και της οικονομικής ολοκλήρωσης, πέραν της προβλεπόμενης στις παραδοσιακές συμφωνίες, η οποία καλύπτει όλους τους σχετικούς τομείς. Η συμφωνία εφαρμόστηκε σε προσωρινή βάση από την 1η Σεπτεμβρίου 2014 έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας επικύρωσης, με την οποία κατέστη δυνατή η πλήρης εφαρμογή της συμφωνίας σύνδεσης από την 1η Ιουλίου 2016.

Στις 26 Ιουνίου 2014 τα μέρη κατέληξαν σε συμφωνία για μια ατζέντα σύνδεσης, δηλαδή την κατάρτιση καταλόγου προτεραιοτήτων για κοινές εργασίες κατά την περίοδο 2014-2016. Στις 4 Αυγούστου 2017 τα μέρη συμφώνησαν να αντικαταστήσουν την ατζέντα σύνδεσης 2014-16 με μια νέα ατζέντα σύνδεσης για την περίοδο 2017-2019. Οι ατζέντες σύνδεσης που συμφωνήθηκαν μεταξύ της ΕΕ και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας προετοιμάζουν και διευκολύνουν την εφαρμογή της συμφωνίας σύνδεσης.

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2019, κατά την 5^η σύνοδο του Συμβουλίου Σύνδεσης, η ΕΕ και η Δημοκρατία της Μολδαβίας συμφώνησαν να διατηρήσουν την ατζέντα σύνδεσης 2017-19 για μεταβατική περίοδο ενός έτους και να αρχίσουν να επεξεργάζονται έναν κατάλογο προτεραιοτήτων που θα κατευθύνουν τη διαδικασία εφαρμογής της συμφωνίας σύνδεσης / DCFTA (στο εξής: ΣΣ/DCFTA) κατά τα επόμενα έτη στους τομείς που καλύπτονται από τη συμφωνία σύνδεσης. Το παρόν έγγραφο που αντικαθιστά την ατζέντα σύνδεσης για την περίοδο 2017-2019 μετατοπίζει τα σημεία εστίασης και θέτει νέες προτεραιότητες υψηλού επιπέδου για τις κοινές εργασίες με σκοπό την επίτευξη των στόχων πολιτικής σύνδεσης και οικονομικής ολοκλήρωσης που ορίζονται στη συμφωνία σύνδεσης για την περίοδο 2021-2027.

Επικεντρώνεται σε στρατηγικούς μακροπρόθεσμους στόχους και προτεραιότητες για ολόκληρη την περίοδο, ενώ ο καθορισμός και η παρακολούθηση συγκεκριμένων βραχυπρόθεσμων μέτρων, καθώς και επιχειρησιακών πτυχών της εφαρμογής, θα πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο της θεσμικής δομής επιτροπών και υποεπιτροπών που έχει συσταθεί στο πλαίσιο της συμφωνίας σύνδεσης. Η παρούσα ατζέντα μπορεί να επανεξετάζεται ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες.

Το γεγονός ότι η ατζέντα σύνδεσης εστιάζει σε περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων δεν επηρεάζει το πεδίο ή την εντολή του διαλόγου που ήδη διεξάγεται στο πλαίσιο άλλων σχετικών συμφωνιών και εταιρικών σχέσεων ή στο πλαίσιο του πολυμερούς σκέλους της ανατολικής εταιρικής σχέσης.

Επιπλέον, η δυνατότητα μετάβασης στις χώρες Σένγκεν χωρίς υποχρέωση θεώρησης για τους πολίτες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας που είναι κάτοχοι βιομετρικού διαβατηρίου άρχισε να ισχύει τον Απρίλιο του 2014. Τα κριτήρια αναφοράς για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων και οι συστάσεις στις τακτικές εκθέσεις του μηχανισμού αναστολής της

απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης που εκδίδει η Επιτροπή πρέπει να τηρούνται συνεχώς, ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα του καθεστώτος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης και, ως εκ τούτου, να ενισχύεται η κινητικότητα και οι διαπροσωπικές επαφές μεταξύ της ΕΕ και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.

1 Αρχές, μέσα και πόροι για την εφαρμογή της ατζέντας σύνδεσης

Οι ακόλουθες κοινές αρχές θα συνεχίσουν να κατευθύνουν την εφαρμογή της ατζέντας σύνδεσης:

- οι δράσεις που αναλαμβάνονται ως μέρος της ατζέντας σύνδεσης θα πρέπει να υλοποιούνται υπό το πνεύμα των γενικών στόχων πολιτικής σύνδεσης και οικονομικής ολοκλήρωσης, σε πλήρη συμμόρφωση με τη ΣΣ/DCFTA, συμπεριλαμβανομένου του προοιμίου της·
- οι προτεραιότητες της ατζέντας σύνδεσης αντικατοπτρίζουν την ευθύνη της ΕΕ και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας για την πλήρη εφαρμογή των διατάξεων της συμφωνίας σύνδεσής τους·
- αμφότερα τα μέρη πρέπει να συμμετέχουν στην εφαρμογή της ατζέντας σύνδεσης, με πλήρη σεβασμό των αρχών της ίδιας ευθύνης, της διαφάνειας, της λογοδοσίας και του μη αποκλεισμού·
- η ατζέντα σύνδεσης διασφαλίζει την περαιτέρω συμμετοχή της Δημοκρατίας της Μολδαβίας σε συνεχή διάλογο σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με τη σύνδεση·
- η ατζέντα σύνδεσης αποσκοπεί στην επίτευξη απτών και βιώσιμων αποτελεσμάτων μέσω της σταδιακής υλοποίησης στρατηγικών προτεραιοτήτων με τη χρήση πρακτικών μέτρων. Αμφότερα τα μέρη θα διασφαλίσουν, ειδικότερα, ότι η νομοθεσία και τα έγγραφα στρατηγικής που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο της ατζέντας σύνδεσης θα καταρτιστούν και θα εφαρμοστούν πιστά, βάσει μιας εμπειριστατωμένης διαδικασίας διαφάνειας, χωρίς αποκλεισμούς, με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών·
- τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της στήριξης των συμφωνημένων προτεραιοτήτων με κατάλληλα και επαρκή εγχώρια πολιτικά, τεχνικά και χρηματοοικονομικά μέσα·
- η εφαρμογή της ατζέντας σύνδεσης θα υπόκειται σε παρακολούθηση, ετήσια υποβολή εκθέσεων, συμπεριλαμβανομένων εκθέσεων συνολικής προόδου, και αξιολόγηση, μεταξύ άλλων με βάση γενικά αναγνωρισμένους δείκτες και δεδομένα που παράγονται από έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ. Η πρόοδος που σημειώνεται θα εξετάζεται, μεταξύ άλλων και κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων των διμερών σχημάτων που προβλέπονται στη συμφωνία σύνδεσης. Επίσης, θα δοθεί στην κοινωνία των πολιτών η δυνατότητα να εστιάσει στην ατζέντα σύνδεσης τις δραστηριότητες παρακολούθησης που διενεργεί·
- η Ευρωπαϊκή Ένωση θα στηρίζει τη Δημοκρατία της Μολδαβίας στην υλοποίηση των στόχων και των προτεραιοτήτων που καθορίζονται στην ατζέντα σύνδεσης. Για τον σκοπό αυτόν: θα προσφέρει όλα τα διαθέσιμα μέσα στήριξης της ΕΕ· θα παρέχει εμπειρογνωσία και συμβουλές· θα διευκολύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, τεχνογνωσίας και πληροφοριών· και θα στηρίζει την ανάπτυξη ικανοτήτων και τη θεσμική ενίσχυση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα ενθαρρύνει επίσης και θα επιδιώξει τον συντονισμό της στήριξης από άλλους εταίρους της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και θα ενισχύσει τη συντονισμένη προσέγγιση της στήριξης της «Ομάδας Ευρώπη», η οποία συνδυάζει πόρους από την ΕΕ, τα κράτη μέλη της και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Θα θέσει σε ισχύ τα κατάλληλα χρηματοδοτικά μέσα για να συνδράμει στην εφαρμογή της ατζέντας σύνδεσης. Ωστόσο, αυτή η στήριξη θα εξακολουθήσει να εξαρτάται αυστηρά από όρους και θα συνδέεται με την επίτευξη συγκεκριμένης

προόδου στο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων που έχει συμφωνηθεί με την ΕΕ και, ειδικότερα, στους τομείς της δημοκρατίας, της δικαιοσύνης και της καταπολέμησης της διαφθοράς. Επίσης, η ατζέντα σύνδεσης δεν είναι έγγραφο δημοσιονομικού προγραμματισμού ούτε υποκατάστατο του δημοσιονομικού προγραμματισμού που διεξάγεται από τα μέρη.

Οι προτεραιότητες που καθορίζονται στην ατζέντα σύνδεσης συνάδουν πλήρως με τους μακροπρόθεσμους στόχους πολιτικής που περιγράφονται στην κοινή ανακοίνωση με τίτλο «Πολιτική για την ανατολική εταιρική σχέση μετά το 2020: Ενίσχυση της ανθεκτικότητας — μια ανατολική εταιρική σχέση που αποφέρει αποτελέσματα για όλους», η οποία, μαζί με τη συμβολή των κρατών μελών και των χωρών εταίρων, αποτελεί τη βάση του κοινού υπηρεσιακού εγγράφου εργασίας για την ανατολική εταιρική σχέση την περίοδο μετά το 2020, το οποίο δημοσιεύτηκε στις 2 Ιουλίου 2021 και εγκρίθηκε κατά την 6^η σύνοδο κορυφής της ανατολικής εταιρικής σχέσης το 2021¹. Το οικονομικό επενδυτικό σχέδιο που περιλαμβάνει και πέντε εμβληματικές πρωτοβουλίες χωρών για τη Μολδαβία θα στηρίζουν την κοινωνικοοικονομική ανάκαμψη και θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα της χώρας. Η κοινή ανακοίνωση επισημάνθηκε με ικανοποίηση στα σχετικά συμπεράσματα του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2020.

Οι προτεραιότητες που καθορίζονται στην ατζέντα σύνδεσης θα στηρίζουν τη συνδρομή της ΕΕ προς τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, όπως περιγράφεται στον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (NDICI), στο πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα (ΠΕΠ) και στον πολυκρατικό προγραμματισμό που έχει εκπονηθεί για τη Δημοκρατία της Μολδαβίας μέσω του NDICI [προς έγκριση]. Σε συνέργεια με αυτά, η ΕΕ δημοσίευσε στις 2 Ιουνίου σχέδιο οικονομικής ανάκαμψης για τη Μολδαβία με σκοπό να δώσει ώθηση στη μακροπρόθεσμη κοινωνικοοικονομική ανάκαμψη, να προωθήσει την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και να απελευθερώσει το αναξιοποίητο οικονομικό δυναμικό της χώρας. Η ΕΕ μπορεί επίσης να παρέχει βοήθεια από άλλα ενωσιακά μέσα, όπως ο Μηχανισμός Συνεργασίας στον τομέα της Πυρηνικής Ασφάλειας. Οποιαδήποτε στήριξη θα παρασχεθεί σε πλήρη συμμόρφωση προς τους κανόνες εφαρμογής και τις διαδικασίες που διέπουν την εξωτερική βοήθεια της ΕΕ. Σύμφωνα με τις διαδικασίες αυτές, κάθε συνδρομή της ΕΕ προς τη Δημοκρατία της Μολδαβίας εξακολουθεί να υπόκειται στην αυστηρή τήρηση όρων, η οποία θα παρακολουθείται και θα αξιολογείται τακτικά. Τα μέρη θα συνεργαστούν για την ενίσχυση των εθνικών συστημάτων και θεσμών σύμφωνα με βέλτιστες πρακτικές προβλεψιμότητας και αποτελεσματικότητας της βοήθειας, καθώς και σύμφωνα με εγκεκριμένες στρατηγικές και έγγραφα κυβερνητικής πολιτικής.

Η παρούσα ατζέντα σύνδεσης θα εφαρμόζεται από τη στιγμή της έγκρισής της έως το τέλος του 2027. Η ατζέντα σύνδεσης μπορεί να τροποποιηθεί ή να επικαιροποιηθεί ανά πάσα στιγμή, κατόπιν συμφωνίας του Συμβουλίου Σύνδεσης ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας.

¹ Πέραν του πολυμερούς σκέλους της ανατολικής εταιρικής σχέσης, το πλαίσιο συνέργειας της ΕΕ για την περιοχή της Μαύρης Θάλασσας ενισχύει το περιεχόμενο των προτεραιοτήτων αυτών μέσω της περιφερειακής συνεργασίας, με ιδιαίτερη έμφαση στη γαλάζια οικονομία και στο οικείο κοινό θαλάσσιο θεματολόγιο για τη Μαύρη Θάλασσα. Τα οφέλη της συνέργειας για την περιοχή της Μαύρης Θάλασσας και της εφαρμογής της αναγνωρίζονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων του Ιουνίου του 2019 σχετικά με τη δέσμευση της ΕΕ για την περιφερειακή συνεργασία στον Εύξεινο Πόντο.

2 Γενικοί στόχοι για τη συνεργασία ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας

Η ΕΕ και η Δημοκρατία της Μολδαβίας θεωρούν την εφαρμογή της συμφωνίας σύνδεσης και της ατζέντας σύνδεσης βασική προτεραιότητα για την εδραίωση και την προαγωγή κοινών αξιών και αρχών που συμφωνήθηκαν από την ΕΕ και τη Δημοκρατία της Μολδαβίας. Η συμφωνία σύνδεσης προβλέπει την επιτάχυνση της πολιτικής σύνδεσης και της οικονομικής ολοκλήρωσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πνεύμα των ευρωπαϊκών φιλοδοξιών και της ευρωπαϊκής επιλογής της Μολδαβίας όπως αναγνωρίστηκε στη διακήρυξη της συνόδου κορυφής της ανατολικής εταιρικής σχέσης του 2017. Η ΕΕ επαναλαμβάνει ότι στηρίζει σθεναρά την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων της.

Μετά την υπογραφή της συμφωνίας σύνδεσης, η Δημοκρατία της Μολδαβίας έχει λάβει μέτρα για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων με στόχο την αποτελεσματική εφαρμογή της συμφωνίας. Αμφότερες οι πλευρές αναγνωρίζουν την πρόοδο που έχει σημειώσει η Δημοκρατία της Μολδαβίας προς την κατεύθυνση της βαθύτερης πολιτικής σύνδεσης και οικονομικής ολοκλήρωσης με την ΕΕ και αναγνωρίζουν ότι απαιτείται η λήψη περαιτέρω δραστηκών μέτρων για την επίτευξη ουσιαστικής και βιώσιμης προόδου, προκειμένου να έχουν οι πολίτες τη δυνατότητα να επωφεληθούν πλήρως από τη συμφωνία σύνδεσης ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας.

Η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει το έργο της Μόνιμης Διάσκεψης για Πολιτικά Θέματα στο πλαίσιο της διαδικασίας διαπραγμάτευσης για τη διευθέτηση της διένεξης στην Υπερδνειστερία με το σχήμα «5 + 2» για τη συνολική, ειρηνική και βιώσιμη επίλυση της σύγκρουσης, με βάση την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων της και τις διατάξεις της υπουργικής δήλωσης του ΟΑΣΕ του Δεκεμβρίου του 2020.

Η συνεργασία ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας αποσκοπεί επίσης στη στήριξη της επίτευξης παγκόσμιων στόχων πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή και της υλοποίησης της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, η οποία θέτει 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, για την επίτευξη των οποίων έχουν δεσμευτεί και τα δύο μέρη. Η συνεργασία θα ενισχύσει τη βασισμένη σε κανόνες διεθνή τάξη και θα συμβάλει στην οικοδόμηση μιας ισχυρότερης Ευρώπης στον κόσμο.

Οι ακόλουθοι μακροπρόθεσμοι στόχοι πολιτικής της ανατολικής εταιρικής σχέσης για την περίοδο μετά το 2020, όπως περιγράφονται λεπτομερώς στην κοινή ανακοίνωση του Μαρτίου 2020, θα ληφθούν δεόντως υπόψη από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας κατά τον καθορισμό της στρατηγικής κατεύθυνσης των μεταρρυθμίσεων που θα εφαρμοστούν τα επόμενα έτη. Τα μέρη θα συνεργάζονται για την προβολή των οφελών της συνεργασίας τους.

I. Ανθεκτικές, βιώσιμες και ολοκληρωμένες οικονομίες

Τα μέρη θα ενισχύσουν τη συνεργασία τους για την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης και της οικονομικής ολοκλήρωσης μεταξύ της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, των κρατών μελών της ΕΕ και των ανατολικών εταίρων προς όφελος και για την ευημερία των Μολδαβών πολιτών. Με αυτόν τον τρόπο θα μειωθούν οι οικονομικές και εκπαιδευτικές ανισότητες και θα βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας, ενώ θα διασφαλιστεί παράλληλα η σταδιακή

απανθρακοποίηση και η κλιματική ουδετερότητα της οικονομίας, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Η διαδικασία αυτή θα μετουσιωθεί επίσης σε προσπάθειες για να διασφαλιστεί ότι η ανάκαμψη μετά την πανδημία της COVID-19 θα είναι πράσινη και δεν θα υπονομεύει τους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους. Η διατήρηση της προστασίας των εργαζομένων και η προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας θα είναι επίσης ζωτικής σημασίας για μια βιώσιμη και δίκαιη ανάκαμψη. Η βελτίωση του επενδυτικού κλίματος θα επιτευχθεί με την ανάπτυξη ικανότητας απορρόφησης επενδύσεων, τη δημιουργία ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τους επιχειρηματίες, τη διασφάλιση του κράτους δικαίου, της διαφάνειας και της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, την καταβολή προσπαθειών για την καταπολέμηση της διαφθοράς, καθώς και την αποτελεσματική διακυβέρνηση.

Τα μέρη θα συνεργαστούν επίσης για να επενδύσουν στο ανθρώπινο δυναμικό, ειδικότερα στους νέους, με σκοπό τη βελτίωση της απασχολησιμότητάς τους, διασφαλίζοντας παράλληλα αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας και αποτελεσματική προστασία των εργαζομένων, ενώ ταυτόχρονα θα συνδέσουν καλύτερα την εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία με τις ανάγκες του ιδιωτικού τομέα. Η στήριξη των πολιτικών έρευνας και καινοτομίας θα επιτευχθεί με την προώθηση και τη διευκόλυνση της έξυπνης εξειδίκευσης και της μεταφοράς τεχνολογίας, καθώς και με την ολοκλήρωση της σύνδεσης της Δημοκρατίας της Μολδαβίας με το πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη». Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα βελτιώσει τις επιδόσεις του εκπαιδευτικού συστήματός της μέσω του εκσυγχρονισμού και της συνολικής μεταρρύθμισης του εκπαιδευτικού τομέα, ώστε να καταστεί πιο αποδοτικός όσον αφορά τη χρήση των πόρων, επενδύοντας στην καλή ποιότητα των ανθρώπινων πόρων και των αποτελεσμάτων της εκπαίδευσης, σύμφωνα με διεθνή πρότυπα ποιότητας, στην κατάρτιση και σε συστήματα για τη νεολαία, αλλά και διασφαλίζοντας τη συμμετοχικότητα.

Τα μέρη θα συνεργαστούν για να στηρίξουν τη Δημοκρατία της Μολδαβίας στην εγκαθίδρυση μιας πλήρως λειτουργικής και ανταγωνιστικής οικονομίας της αγοράς και στη σταδιακή εναρμόνιση των πολιτικών της με τις πολιτικές της ΕΕ. Αυτό αναμένεται να επιτευχθεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες αρχές της μακροοικονομικής σταθερότητας, των υγιών δημόσιων οικονομικών, του εύρωστου χρηματοπιστωτικού συστήματος και του βιώσιμου ισοζυγίου πληρωμών. Η ενίσχυση του εσωτερικού ελέγχου και του εσωτερικού λογιστικού ελέγχου θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με ευρωπαϊκά πρότυπα και πρακτικές. Τα μέρη θα συνεργαστούν για την περαιτέρω εδραίωση των μεταρρυθμίσεων στον τραπεζικό τομέα. Προτεραιότητα θα δοθεί στη βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου και του επιχειρησιακού περιβάλλοντος για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), με παράλληλη επιβολή του δικαίου του ανταγωνισμού της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, ώστε να διασφαλιστεί η ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, μεταξύ άλλων με τη μείωση των μονοπωλιακών συμπεριφορών. Οι ιδιωτικοποιήσεις θα πραγματοποιούνται με διαφάνεια με μηχανισμούς ελέγχου όσον αφορά στρατηγικούς πόρους και υποδομές ζωτικής σημασίας. Πρέπει να βελτιωθεί η διαχείριση των κρατικών επιχειρήσεων, καθώς και η ανεξαρτησία και η λογοδοσία της αρμόδιας αρχής στον τομέα της διαχείρισης δημόσιας περιουσίας. Πρέπει επίσης να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία και η λογοδοσία άλλων εποπτικών/ρυθμιστικών δημόσιων φορέων.

Η αποτελεσματική εφαρμογή της συμφωνίας σύνδεσης και της σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών που θεσπίζει η συμφωνία σύνδεσης, σε συνδυασμό με την ευρύτερη διαδικασία ρυθμιστικής προσέγγισης και τις σχετικές αναγκαίες μεταρρυθμίσεις, συμβάλλει στη δημιουργία προϋποθέσεων για ενισχυμένες οικονομικές και εμπορικές σχέσεις με την ΕΕ, οι οποίες θα οδηγήσουν σε περαιτέρω σταδιακή οικονομική ολοκλήρωση της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στην εσωτερική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως προβλέπεται στη συμφωνία σύνδεσης.

Τα μέρη θα συνεργαστούν με σκοπό την περαιτέρω εφαρμογή του κεκτημένου της ΕΕ σε όλους τους τρόπους μεταφοράς που περιγράφονται στη συμφωνία σύνδεσης (αεροπορικές, οδικές, θαλάσσιες, σιδηροδρομικές μεταφορές), με ιδιαίτερη έμφαση στη βελτίωση της φυσικής συνδεσιμότητας αλλά και των πτυχών ασφάλειας. Η συνεργασία αυτή θα περιλαμβάνει την ανάπτυξη σημαντικών από οικονομική άποψη υποδομών και αυξημένη εστίαση σε λύσεις πράσινων μεταφορών, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης της επέκτασης του ενδεικτικού δικτύου ΔΕΔ-Μ και της προώθησης λύσεων πολυτροπικών μεταφορών.

Δεδομένων των περιστάσεων, θα είναι ζωτικής σημασίας να αντιμετωπιστούν οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας της COVID-19, με παράλληλη ανάπτυξη βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανθεκτικότητας.

II. Λογοδοσία των θεσμών, κράτος δικαίου και ασφάλεια

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την προάσπιση των αρχών του κράτους δικαίου, για τον σεβασμό των οικουμενικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για τη διασφάλιση λειτουργικών δημοκρατικών θεσμών και συμμετοχικότητας. Θα δοθεί προτεραιότητα στη νομοθεσία σχετικά με τη δικαιοσύνη και τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών καταπολέμησης της διαφθοράς, και την εφαρμογή της νομοθεσίας. Η νομοθεσία θα προσαρμοστεί όπου είναι αναγκαίο και θα διατεθούν στον τομέα της δικαιοσύνης κατάλληλοι ανθρώπινοι και οικονομικοί πόροι για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας, της λογοδοσίας, της αμεροληψίας, της ακεραιότητας, του επαγγελματισμού και της αποδοτικότητας του δικαστικού σώματος, συμπεριλαμβανομένης της εισαγγελίας, που δεν θα πρέπει να επηρεάζεται από πολιτική ή οποιαδήποτε άλλη αθέμιτη παρέμβαση. Η ΕΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την απόφαση της Δημοκρατίας της Μολδαβίας να δώσει προτεραιότητα στις μεταρρυθμίσεις του κράτους δικαίου. Θα επιδειχθεί μηδενική ανοχή στη διαφθορά προκειμένου να αποτραπεί κάθε μορφής διεφθαρμένη συμπεριφορά. Η πολιτική διαφθορά θα αντιμετωπιστεί σύμφωνα με τις συστάσεις της Ομάδας χωρών κατά της διαφθοράς (GRECO). Η ακεραιότητα του δημόσιου τομέα θα ενισχυθεί, με έμφαση στον αποτελεσματικό έλεγχο των περιουσιακών στοιχείων και σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διακυβέρνησης.

Η ενίσχυση της εθνικής υπηρεσίας ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και η βελτίωση της αποδοτικότητάς της θα αποτελέσουν προτεραιότητα. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα διεξαγάγει διεξοδικές, αμερόληπτες και διαφανείς έρευνες για όλες τις υποθέσεις απάτης που έπληξαν το τραπεζικό σύστημα της χώρας κατά την περίοδο 2012-2014, καθώς και για τις υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όπως η υπόθεση «Laundromat», μεταξύ άλλων με σκοπό την ανάκτηση των υπεξαιρεθέντων κεφαλαίων και

την προσαγωγή των υπευθύνων στη δικαιοσύνη. Η συνεργασία μεταξύ των молδαβικών και των αρμόδιων ευρωπαϊκών οργάνων επιβολής του νόμου θα ενισχυθεί.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα διασφαλίσει ότι οι προεδρικές, οι βουλευτικές και οι τοπικές εκλογές διεξάγονται με δημοκρατικό τρόπο, με βάση τα διεθνώς συμφωνηθέντα και ευρωπαϊκά πρότυπα, και ότι δεν ασκείται καμία πολιτική πίεση στα ενδιαφερόμενα μέρη που συμμετέχουν στις εκλογές. Οι γνώμες και οι συστάσεις διεθνών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ/ODIHR), θα γίνονται σεβαστές και θα εφαρμόζονται.

Τα μέρη θα συνεργαστούν για να διασφαλίσουν την υλοποίηση της μεταρρύθμισης στον τομέα της ασφάλειας και τη θέσπιση σχετικών πλαισίων και διαδικασιών στους τομείς της διαχείρισης κρίσεων, της προστασίας των υποδομών ζωτικής σημασίας και της αντιμετώπισης υβριδικών απειλών, μεταξύ άλλων με την ανάπτυξη της ανθεκτικότητας των κρατικών θεσμών έναντι ξένων παρεμβάσεων και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διαφθοράς στην εθνική ασφάλεια.

Η στήριξη της μεταρρύθμισης της αστυνομίας και της συνοριακής συνεργασίας σύμφωνα με τα βέλτιστα διεθνή και ενωσιακά πρότυπα θα εξακολουθήσει να αποτελεί σημαντικό στόχο. Θα δοθεί έμφαση στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και του διασυνοριακού λαθρεμπορίου, με την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της δικαιοσύνης και των υπηρεσιών επιβολής του νόμου στην ΕΕ.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα διασφαλίσει τη διαρκή τήρηση όλων των κριτηρίων αναφοράς για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων και των συστάσεων που εξέδωσε η Επιτροπή στις εκθέσεις του μηχανισμού αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης.

III. Περιβαλλοντική ανθεκτικότητα και ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή

Τα μέρη θα συνεργαστούν για τη βελτίωση της ενεργειακής ασφάλειας μέσω της αυξημένης διαφοροποίησης, καθώς και για την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Κοινός στόχος παραμένει η δημιουργία μιας ανταγωνιστικής και διαφανούς αγοράς ενέργειας, χωρίς φαινόμενα διαφθοράς, στη Δημοκρατία της Μολδαβίας και η πλήρης ενσωμάτωσή της στην ενεργειακή αγορά της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου ενός αυξημένου επιπέδου διασύνδεσης μεταξύ της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και της ΕΕ. Για να επιτευχθεί αυτό, η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα διασφαλίσει ότι οι κανόνες, τα έργα υποδομών και η συνδεσιμότητα θα εξακολουθήσουν να επικεντρώνονται στη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης, στην ενίσχυση της σταθερότητας και της ασφάλειας των ενεργειακών συστημάτων και στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού.

Τα μέρη θα συνεργαστούν περαιτέρω για την επίτευξη κλιματικής και περιβαλλοντικής ανθεκτικότητας, προωθώντας μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, καθαρή και κυκλική οικονομία που θα οδηγήσει στον οικολογικό προσανατολισμό της οικονομίας και σε μια πιο βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, στο πλαίσιο της ανάκαμψης μετά την πανδημία της COVID-19. Αυτό θα επιτευχθεί, μεταξύ άλλων, μέσω της συνέχισης των διοικητικών μεταρρυθμίσεων και της ανάπτυξης κατάλληλων διοικητικών ικανοτήτων για την εφαρμογή των κεφαλαίων της συμφωνίας σύνδεσης που αφορούν το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα, με σκοπό να ξεπεραστούν οι αγκυλώσεις του παρελθόντος όσον αφορά την περιβαλλοντική νομοθεσία, τις πρακτικές διαχείρισης και τις υποδομές. Αυτό συνεπάγεται επίσης την ενσωμάτωση των στόχων χαμηλών εκπομπών και ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή, στη βάση της συμφωνίας του Παρισιού, με σκοπό να περιοριστούν οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη ζωή των πολιτών. Επίσης, ο διάλογος μεταξύ της ΕΕ και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας για το περιβάλλον και το κλίμα, με τη σχετική συμβολή της κοινωνίας των πολιτών, θα ενισχυθεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης συνεργασίας βάσει της συμφωνίας σύνδεσης.

Η περιβαλλοντική διαχείριση θα ενισχυθεί με τη θέσπιση και την εφαρμογή νέας νομοθεσίας και με τη διασφάλιση της πρόσβασης του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και της συμμετοχής του στη λήψη αποφάσεων. Τέλος, η αύξηση της συμμετοχής σε δράσεις έρευνας και καινοτομίας με στόχο τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής θα στηρίζει περαιτέρω την πράσινη μετάβαση.

Η βελτίωση της ποιότητας του αέρα και των υδάτων, καθώς και η καλύτερη διαχείριση των αποβλήτων σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, θα συνδεθούν στενά με τη διευκόλυνση και την προώθηση της βιώσιμης γεωργίας και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων.

IV. Ανθεκτικός ψηφιακός μετασχηματισμός

Η πανδημία της COVID-19 κατέδειξε το ψηφιακό χάσμα στις κοινωνίες και την επείγουσα ανάγκη να υποστηριχθεί αυτός ο ψηφιακός μετασχηματισμός. Οι λύσεις για την ηλεκτρονική υγεία, την τηλεεκπαίδευση, την τηλεϊατρική, τη ιχνηλάτηση ιών και την πρόληψη της παραπληροφόρησης όχι μόνο θα βοηθήσουν κατά τη διάρκεια της πανδημίας, αλλά και θα στηρίξουν την ανθεκτικότητα και την ανάπτυξη των εταίρων μας τα επόμενα έτη. Ως εκ τούτου, τα μέρη θα συνεργαστούν για να καταστήσουν δυνατή την οικονομική μεγέθυνση και να προωθήσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και θα επενδύσουν περαιτέρω στον ψηφιακό μετασχηματισμό της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ και τις βέλτιστες πρακτικές. Θα είναι εξαιρετικά σημαντικό να διασφαλιστούν πολιτικές που αποσκοπούν στην τόνωση και τη διαφοροποίηση του κλάδου της τεχνολογίας πληροφοριών, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς του, στην τόνωση των νεοφυών επιχειρήσεων και της ψηφιακής έρευνας και καινοτομίας σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Η ανάπτυξη προγραμμάτων στήριξης για την ψηφιοποίηση των ΜΜΕ και η συλλογή δεικτών και στατιστικών πληροφοριών στον τομέα της ψηφιακής οικονομίας θα αποτελέσουν προτεραιότητες. Ταυτόχρονα, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση και οι ψηφιακές υπηρεσίες θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω για την αύξηση της προσβασιμότητας, της

αποδοτικότητα, της διαφάνειας και της λογοδοσίας της δημόσιας διοίκησης, μεταξύ άλλων όσον αφορά το πλαίσιο και τις υπηρεσίες δημόσιων επενδύσεων. Αυτό πρέπει να συνδεθεί στενά με την ανάπτυξη και την εδραίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων και του ψηφιακού γραμματισμού του ευρύτερου πληθυσμού. Επίσης, η ΕΕ θα στηρίζει την εφαρμογή των συμφωνιών περιαγωγής και ραδιοφάσματος μεταξύ της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και άλλων χωρών εταίρων και, ως πιο μακροπρόθεσμο στόχο, τη μείωση των τιμών περιαγωγής στην ΕΕ. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα δεσμευτεί να υπερβεί τα νομικά και τεχνικά εμπόδια των εν λόγω συμφωνιών, επενδύοντας περαιτέρω στον ψηφιακό μετασχηματισμό και παρέχοντας υψηλής ποιότητας πρόσβαση σε ασφαλή δίκτυα και υπηρεσίες επικοινωνιών σε προσιτές τιμές. Τα μέρη θα συνεργαστούν για την ενίσχυση της λογοδοσίας, των διοικητικών ικανοτήτων και της ανεξαρτησίας της εθνικής ρυθμιστικής αρχής της Δημοκρατίας της Μολδαβίας για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες — προϋπόθεση απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία της αντίστοιχης αγοράς. Τα μέρη θα συνεργαστούν επίσης για να διασφαλίσουν ισχυρά νομικά και επιχειρησιακά πλαίσια και πλαίσια πολιτικής για την κυβερνοασφάλεια, με βάση τη νομοθεσία και τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ.

V. Ανθεκτικές, δίκαιες και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίες

Τα μέρη θα συνεργαστούν για να διασφαλίσουν διαφανή και υπεύθυνη δημόσια διοίκηση με επίκεντρο τον πολίτη, καθώς και ασφαλείς, ελεύθερες και δίκαιες εκλογές.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα συνεχίσει να εφαρμόζει τη στρατηγική για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και τις υποκείμενες στρατηγικές. Αυτό περιλαμβάνει την αναδιοργάνωση των κυβερνητικών οργάνων, των διοικητικών αρχών και των κρατικών επιχειρήσεων προκειμένου να αυξηθεί η λογοδοσία, η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα. Επίσης, συνεπάγεται τη συνέχιση της προσαρμογής του συστήματος χάραξης πολιτικής και συντονισμού, συμπεριλαμβανομένων, όπου απαιτείται, των διαδικασιών διορισμού και απόλυσης, ώστε να ενισχυθούν η συμμετοχικότητα, η συνοχή, η αποδοτικότητα, η προβλεψιμότητα και η διαφάνεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Θα προαχθεί μια ισχυρή, επαγγελματική δημόσια διοίκηση και ένα σύγχρονο σύστημα διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα προσπαθήσει να μεγιστοποιήσει τους πόρους που διατίθενται στους πολίτες σε τοπικό επίπεδο. Τα μέρη θα συνεργαστούν για την ενίσχυση της διαφάνειας, της εποπτείας και της λογοδοσίας όσον αφορά την πολιτική και τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών. Θα συνεχιστεί η εστίαση στη δημοσιονομική σύνεση, τη δημοσιονομική πειθαρχία και την εκτέλεση του προϋπολογισμού, με σκοπό την ενίσχυση των διαδικασιών λογοδοσίας και την καλύτερη διαχείριση των αποτελεσμάτων. Για τον σκοπό αυτόν, η μεταρρύθμιση του κοινοβουλευτικού ελέγχου και ελέγχου του προϋπολογισμού θα πρέπει να συνεχιστεί.

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της κοινωνίας, την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής προστασίας της μολδαβικής κοινωνίας, την ενίσχυση του έργου σε θέματα νεολαίας και τη θέσπιση μέτρων για την πρόληψη του φαινομένου της διαρροής εγκεφάλων, τη διασφάλιση της ισότητας των φύλων και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας. Δεδομένου ότι η αντιμετώπιση των μεταναστευτικών προκλήσεων αποτελεί επίσης κοινή προτεραιότητα, τα μέρη θα συνεχίσουν να εργάζονται για τη διασφάλιση της κινητικότητας και των διαπροσωπικών επαφών σε ένα

ασφαλές και υπό καλή διαχείριση περιβάλλον, καθώς και της στήριξης των ευάλωτων μεταναστών και προσφύγων. Η επιτυχής εφαρμογή της υφιστάμενης συμφωνίας επανεισδοχής, καθώς και η συνεχής τήρηση των σχετικών κριτηρίων αναφοράς για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων, είναι ουσιαστικής σημασίας. Συμπληρωματικά προς τα ανωτέρω, η εταιρική σχέση κινητικότητας ΕΕ-Μολδαβίας θα διασφαλίσει τη συνεχή δέσμευση. Θα εξεταστούν πρωτοβουλίες μετανάστευσης του εργατικού δυναμικού, οι οποίες αποσκοπούν στην ενίσχυση της συνεργασίας και της γόνιμης αλληλεπίδρασης δεξιοτήτων και ικανοτήτων, με συνεκτίμηση του αντικτύπου της διαρροής εγκεφάλων στο ανθρώπινο κεφάλαιο των χωρών-εταίρων και με σεβασμό, παράλληλα, της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας και των εθνικών αρμοδιοτήτων. Για να στηριχθεί η διασυνοριακή κυκλοφορία προσώπων και εμπορευμάτων, θα ενισχυθεί η τεχνική και διοικητική συνεργασία για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων. Η επένδυση στον κοινωνικό και οικονομικό μετασχηματισμό σε τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης της πρόσβασης των ανθρώπων σε βελτιωμένες υλικές υποδομές, υπηρεσίες κοινής ωφέλειας και συνθήκες διαβίωσης, θα αποτελέσει προτεραιότητα. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα διασφαλίσει το θεμελιώδες δικαίωμα της πρόσβασης στην υγεία, ενώ η ΕΕ θα στηρίζει την ενίσχυση του τομέα της δημόσιας υγείας. Αυτό θα είναι κρίσιμης σημασίας για την ανάπτυξη αποτελεσματικών μηχανισμών αντιμετώπισης κρίσεων για την καταπολέμηση μεταδοτικών ασθενειών, μεταξύ άλλων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας της COVID-19.

Γενικότερα, η ΕΕ συνεχίζει να προωθεί τη χρηστή διακυβέρνηση, τα ανθρώπινα δικαιώματα, το κράτος δικαίου, την απαγόρευση των διακρίσεων, την αξιοπρεπή εργασία, καθώς και θεμελιώδεις αξίες και ανθρωπιστικές αρχές για την αντιμετώπιση της πανδημίας της COVID-19 και την ανάκαμψη από αυτήν.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα διασφαλίσει ένα αποτελεσματικό και ενοποιημένο πλαίσιο για την ελεύθερη λειτουργία των μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) και θα καταστήσει δυνατή την ανάπτυξη των ικανοτήτων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, ειδικότερα όσων δραστηριοποιούνται σε τοπικό επίπεδο, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν ουσιαστικά στις διαδικασίες χάραξης πολιτικής, προωθώντας τις μεταρρυθμίσεις, την παροχή δημόσιων υπηρεσιών και τη δημόσια λογοδοσία.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα στηρίξει την ελευθερία, την ανεξαρτησία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, τηρώντας τα ενωσιακά και τα οικουμενικά πρότυπα, διασφαλίζοντας τις προϋποθέσεις για ένα ελεύθερο και υγιές περιβάλλον μέσων ενημέρωσης, και προωθώντας ποιοτικά μέσα ενημέρωσης σε τοπικό επίπεδο. Θα δοθεί προτεραιότητα στη διασφάλιση ενός λειτουργικού, πολιτικά ουδέτερου, αποτελεσματικού και διαφανούς συμβουλίου οπτικοακουστικών μέσων. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα διαφυλάξει και θα προαγάγει το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες δημόσιου συμφέροντος, καθώς και σε ακριβείς και πολιτικά ουδέτερες εκθέσεις.

Τα μέρη θα προωθήσουν την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με πρωτοβουλίες πολιτικής που αποσκοπούν στην αύξηση του επιπέδου γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας της κοινωνίας (π.χ. εκπαιδευτικά προγράμματα, σχολικά προγράμματα).

Η εφαρμογή του νέου εθνικού σχεδίου δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα, με έμφαση στα άτομα που ανήκουν στις πιο ευάλωτες ομάδες, θα αποτελέσει προτεραιότητα. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα διασφαλίσει την αποτελεσματική εκτέλεση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και θα δημιουργήσει έναν αποτελεσματικό μηχανισμό κοινοβουλευτικού ελέγχου επί της εκτέλεσης αυτής.

3 Βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προτεραιότητες της ατζέντας σύνδεσης

Τα μέρη θα συνεργαστούν στους ακόλουθους τομείς:

Ι. Δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα και χρηστή διακυβέρνηση

1. Κανόνες και θεσμοί που εγγυώνται τη δημοκρατία

- Διασφάλιση της δημοκρατικής διεξαγωγής των προεδρικών, κοινοβουλευτικών και τοπικών εκλογών, σύμφωνα με διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα. Διασφάλιση της ανεξαρτησίας και του επαγγελματισμού της Κεντρικής Εκλογικής Επιτροπής.
- Διασφάλιση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της νομιμότητας της χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων και των προεκλογικών εκστρατειών σύμφωνα με διεθνή πρότυπα και βέλτιστες πρακτικές, καθώς και εφαρμογή αυστηρών, έγκαιρων και κατάλληλων μηχανισμών εποπτείας και επιβολής κυρώσεων.
- Διασφάλιση της πολυφωνίας στην πολιτική και διευκόλυνση της πολιτικής εκπροσώπησης και της συμμετοχής χωρίς αποκλεισμούς ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και σε μειονότητες, συμπεριλαμβανομένης της επίτευξης της ποσόστωσης φύλου ύψους 40 % σε αιρετές θέσεις, με στόχο να επιτευχθεί ανάλογη ποσόστωση στις θέσεις εργασίας σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Διασφάλιση υπεύθυνων, διαφανών, αποδοτικών, αποτελεσματικών κυβερνητικών οργάνων και διοικητικών αρχών σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, με επαρκείς πόρους, και απαλλαγμένων από φαινόμενα διαφθοράς και αθέμιτες επιρροές.
- Ενίσχυση του ρόλου και της λειτουργίας του Κοινοβουλίου, μεταξύ άλλων με τη διασφάλιση της λήψης των αναγκαίων μέτρων για την κατανομή των πόρων και τη βελτίωση των μηχανισμών για μια πλήρως διαφανή, προβλέψιμη και συμμετοχική νομοθετική διαδικασία· για διορισμούς υπό συνθήκες διαφάνειας σύμφωνα με βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και για αποτελεσματικότερη εποπτεία και έλεγχο της εφαρμογής των νόμων.
- Τροποποίηση της νομοθεσίας για τη διαφάνεια στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και του κανονισμού του Κοινοβουλίου, προκειμένου να καθοριστεί ο μηχανισμός της διαδικασίας έκτακτης ανάγκης που χρησιμοποιεί το Κοινοβούλιο, καθώς και να διασφαλιστεί επαρκής συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών.
- Περαιτέρω βελτίωση της πλατφόρμας ηλεκτρονικής νομοθεσίας και εισαγωγή του συστήματος ηλεκτρονικής ψηφοφορίας στο Κοινοβούλιο.
- Διασφάλιση της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας του δικαστικού σώματος, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.
- Ενίσχυση του ρόλου του Συνταγματικού Δικαστηρίου με τη βελτίωση του νομικού πλαισίου (μεταξύ άλλων με την κατάργηση του κώδικα συνταγματικής δικαιοδοσίας) και των θεσμικών μηχανισμών, προκειμένου να αυξηθεί το ποσοστό εκτέλεσης των αποφάσεων του Συνταγματικού Δικαστηρίου και να ανακτηθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών.
- Διασφάλιση ανταγωνιστικού επιπέδου αμοιβών και διαφανούς και αξιοκρατικού συστήματος σταδιοδρομίας στη δημόσια διοίκηση για την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλέντων.

2. Ανθρώπινα δικαιώματα και θεμελιώδεις ελευθερίες

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Διασφάλιση αποτελεσματικού θεσμικού πλαισίου για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το οποίο θα περιλαμβάνει ειδικότερα επαρκείς ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους.
- Εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα για την περίοδο 2018-2022 και ανάπτυξη και εφαρμογή νέου εγγράφου πολιτικής για την περίοδο μετά το 2022.
- Διασφάλιση της αποτελεσματικής ενσωμάτωσης της προσέγγισης που βασίζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα στα μελλοντικά έγγραφα κυβερνητικής πολιτικής.
- Διασφάλιση της ορθής λειτουργίας του Εθνικού Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και της Μόνιμης Γραμματείας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, που είναι αμφότερα όργανα ζωτικής σημασίας για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εφαρμογής του σχεδίου δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και των συστάσεων που διατυπώνονται από διεθνείς μηχανισμούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Ενίσχυση του θεσμού του Διαμεσολαβητή / της Διαμεσολαβήτριας, μεταξύ άλλων με νομοθετικές τροποποιήσεις του νόμου περί του Διαμεσολαβητή / της Διαμεσολαβήτριας και της νομοθεσίας για τους μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος, μέσω κατάλληλων ανθρώπινων και οικονομικών πόρων και εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού σχεδίου δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ώστε ο Διαμεσολαβητής / η Διαμεσολαβήτρια να είναι σε θέση να εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του/της.
- Διασφάλιση της λειτουργίας και της πλήρους ανεξαρτησίας του εθνικού μηχανισμού πρόληψης των βασανιστηρίων, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 3 του προαιρετικού πρωτοκόλλου στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.
- Σημαντική βελτίωση των επιδόσεων όσον αφορά την εκτέλεση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- Επικύρωση του πρωτοκόλλου αριθ. 12 της σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών για την καταπολέμηση των διακρίσεων.
- Θέσπιση και εφαρμογή των τροποποιήσεων της νομοθεσίας σχετικά με τα εγκλήματα μίσους, προκειμένου να εναρμονιστεί με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Ενίσχυση των προσπάθειών για τη διερεύνηση και τη λήψη μέτρων σε περιπτώσεις ρητορικής μίσους και εγκλημάτων μίσους, και διασφάλιση της αποτελεσματικής πρόσβασης των θυμάτων στην δικαιοσύνη.

- Ενίσχυση των ικανοτήτων του Συμβουλίου για την Πρόληψη και την Εξάλειψη των Διακρίσεων και τη Διασφάλιση της Ισότητας («Συμβούλιο Ισότητας») μέσω της παροχής κατάλληλων ανθρώπινων και οικονομικών πόρων, καθώς και επαρκών νομικών αρμοδιοτήτων, και ενίσχυση της ανεξαρτησίας και της αποτελεσματικότητας του εν λόγω οργάνου σύμφωνα με τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με πρότυπα για τους φορείς ισότητας.
- Διασφάλιση των τροποποιήσεων που πρέπει να ενσωματωθούν στη νομοθεσία για την ισότητα και της εφαρμογής των νόμων και των κανονισμών κατά των πάσης φύσεως διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένου του νόμου για τη διασφάλιση της ισότητας.
- Στήριξη της ανάπτυξης και της ενίσχυσης των ικανοτήτων των εθνικών θεσμικών οργάνων, αρχής γενομένης από τις εθνικές δομές για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις που προκαλούνται από τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης, με αφετηρία γενικές δραστηριότητες ευαισθητοποίησης σχετικά με την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων στον ψηφιακό χώρο.
- Κατοχύρωση ασφαλούς και ευνοϊκού περιβάλλοντος για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της σύμβασης-πλαίσιου του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων.
- Εφαρμογή της στρατηγικής για την εδραίωση των σχέσεων μεταξύ των εθνοτήτων στη Δημοκρατία της Μολδαβίας για την περίοδο 2017-2027.
- Βελτίωση της εφαρμογής της νομοθεσίας για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες. Αύξηση και βελτίωση της προσβασιμότητας σε δημόσια κτίρια, μεταφορές και πληροφορίες για άτομα με αναπηρίες.
- Διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες.
- Επικύρωση του προαιρετικού πρωτοκόλλου της σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες.
- Διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις διεθνείς δεσμεύσεις σχετικά με τη θρησκευτική ελευθερία και την ελευθερία των πεποιθήσεων και της εφαρμογής τους.

3. Μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών

- Αξιολόγηση των συμπερασμάτων και της εξέλιξης της κατάστασης μετά τη στρατηγική μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης του 2016 και λήψη περαιτέρω μεταρρυθμιστικών μέτρων σύμφωνα με τα πορίσματα της αξιολόγησης.
- Συνέχιση της τακτικής χρήσης των εκ των προτέρων εκτιμήσεων αντικτύπου και διασφάλιση της συστηματικής εκτίμησης του κόστους των μεταρρυθμίσεων.

Ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων και για τις δύο δραστηριότητες. Διασφάλιση της λειτουργίας των φόρουμ μεταξύ των υπουργείων για την επίλυση διαφορών σε ανώτερο διοικητικό και πολιτικό επίπεδο.

- Συνέχιση της αναδιοργάνωσης των κυβερνητικών οργάνων, των διοικητικών αρχών και των κρατικών επιχειρήσεων, προκειμένου να αυξηθούν η λογοδοσία, η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα. Συνέχιση της εξέλιξης του συστήματος ανάπτυξης και συντονισμού πολιτικής, ώστε να ενισχυθούν η συμμετοχικότητα, η συνοχή, η αποδοτικότητα, η προβλεψιμότητα και η διαφάνεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.
- Συνέχιση της βελτίωσης της ποιότητας και της προσβασιμότητας των δημόσιων υπηρεσιών, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ψηφιοποίησής τους και την εφαρμογή ισχυρών μηχανισμών παρακολούθησης, καθώς και μηχανισμών ανατροφοδότησης σχετικά με την εμπειρία των χρηστών. Διασφάλιση επαγγελματικής δημόσιας διοίκησης και σύγχρονου συστήματος διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων.
- Συνέχιση της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης σύμφωνα με τις αρχές για τη δημόσια διοίκηση, σε διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών και με όλο και ευρύτερη συμμετοχή της, με σκοπό την ανάπτυξη υπεύθυνης, αποδοτικής, διαφανούς και επαγγελματικής, αξιοκρατικής και τεκμηριωμένης δημόσιας διοίκησης με δικό της κώδικα δεοντολογίας, απαλλαγμένης από πολιτικές πιέσεις.
- Διενέργεια ανάλυσης του αντικτύπου της διαμόρφωσης της τοπικής δημόσιας διοίκησης με βάση τα συμφέροντα των πολιτών. Ανάπτυξη τρόπων ενίσχυσης της τοπικής δημοκρατίας, της αυτονομίας και της αποκέντρωσης, σύμφωνα με όλα τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα, με στόχο τη διασφάλιση της συμμετοχής των πολιτών σε τοπικό επίπεδο και τη βελτίωση της παροχής τοπικών υπηρεσιών στους πολίτες, μεταξύ άλλων μέσω της διερεύνησης επιλογών για εδαφική διοικητική μεταρρύθμιση.
- Δημιουργία δεσμών κινήτρων για τη διευκόλυνση των εθελοντικών συγχωνεύσεων και της τοπικής κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης.
- Η ΕΕ θα υποστηρίξει περαιτέρω τη συμμετοχή της Αυτόνομης Επαρχίας της Γκαγκαουζίας στην εφαρμογή των σχετικών δημόσιων πολιτικών, σύμφωνα με τον νόμο του 1994 για το ειδικό νομικό καθεστώς της Γκαγκαουζίας.
- Βελτίωση της δημοσιονομικής διακυβέρνησης μέσω της συνέχισης της μεταρρύθμισης της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών βάσει εθνικής στρατηγικής για τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών.
- Βελτίωση της διαχείρισης των δημόσιων επενδύσεων με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητας των δημόσιων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων της διασφάλισης της διαφάνειας στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την κατανομή των κονδυλίων, της ανάπτυξης μιας σειράς έργων έτοιμων για επενδύσεις, της ανάπτυξης ικανοτήτων διαχείρισης έργων και συστημάτων παρακολούθησης για τη βελτίωση της απορρόφησης των κονδυλίων, καθώς και της διασφάλισης της υψηλής ποιότητας των ολοκληρωμένων έργων.
- Περαιτέρω ανάπτυξη της λογοδοσίας των διευθυντικών στελεχών στον δημόσιο τομέα με βάση τις αρχές της ΕΕ/SIGMA (στήριξη για τη βελτίωση της διακυβέρνησης και της διαχείρισης στις χώρες της Κεντρικής και της Ανατολικής

Ευρώπης) για τον εσωτερικό έλεγχο και τον εσωτερικό λογιστικό έλεγχο των δημόσιων οικονομικών.

- Διασφάλιση της περαιτέρω εναρμόνισης του δημόσιου εξωτερικού λογιστικού ελέγχου με τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού των Ανωτάτων Οργάνων Ελέγχου, αύξηση της ποιότητας και του αντικτύπου του έργου που επιτελεί το Ανώτατο Ελεγκτικό Όργανο, ενίσχυση του κοινοβουλευτικού ελέγχου και της εποπτείας των δημόσιων οικονομικών.

4. Ελευθερία της έκφρασης

- Συνέχιση των εργασιών για τη διασφάλιση της ελευθερίας της έκφρασης, τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου, και της ανεξαρτησίας των μέσων ενημέρωσης, σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΟΑΣΕ.
- Συνέχιση του διαλόγου για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, την αποποινικοποίηση της δυσφήμισης, την προστασία των δημοσιογραφικών πηγών και την πολιτιστική πολυμορφία των μέσων ενημέρωσης.
- Θέσπιση νέας νομοθεσίας για την ενίσχυση της πρόσβασης σε πληροφορίες, σε διαφημίσεις, καθώς και μέτρων στήριξης για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, μεταξύ άλλων για την παραγωγή και τη διάδοση μηνυμάτων δημόσιου συμφέροντος.
- Στη βάση της έννοιας των μέσων μαζικής ενημέρωσης, έγκριση και εφαρμογή στρατηγικής και σχετικού προγράμματος μέτρων, μεταξύ άλλων με την ανάπτυξη μηχανισμών και ικανοτήτων παρακολούθησης.
- Αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, μεταξύ άλλων στο διαδίκτυο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καθώς και αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης.
- Δημιουργία των προϋποθέσεων για πλήρη ανεξαρτησία, επαγγελματισμό, λειτουργία και λογοδοσία του φορέα εποπτείας οπτικοακουστικών μέσων (του Συμβουλίου Οπτικοακουστικών Μέσων) και των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων.
- Στήριξη των αυτοδιοικούμενων φορέων στον γραπτό Τύπο και λήψη μέτρων για τη στήριξη των τοπικών και περιφερειακών μέσων ενημέρωσης.
- Διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας στην αγορά διαφήμισης και της διαφάνειας όσον αφορά τους τελικούς δικαιούχους και τους πολιτικούς δεσμούς.
- Ανάπτυξη αποδοτικών και αποτελεσματικών εργαλείων για την αντιμετώπιση της δημιουργίας μονοπωλίων στη αγορά διαφήμισης.

5. Κακομεταχείριση και βασανιστήρια

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Βελτίωση των συνθηκών κράτησης ώστε να εναρμονιστούν με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Συνέχιση της βελτίωσης των συνθηκών στις εγκαταστάσεις προσωρινής κράτησης.

- Εφαρμογή συγκεκριμένων δράσεων για την καταπολέμηση της άτυπης ιεραρχίας των κρατουμένων στο μολδαβικό σωφρονιστικό σύστημα προκειμένου να κατοχυρωθούν η ασφάλεια και η προστασία των κρατουμένων και να τους δοθεί η δυνατότητα να επιτύχουν στην κοινωνία μετά την αποφυλάκισή τους.
- Θέσπιση συστήματος κατάλληλης κατανομής και κατάταξης των κρατουμένων, μέσω της δημιουργίας ενός αποτελεσματικού συστήματος πρόσληψης και κατάρτισης του σωφρονιστικού προσωπικού και της διασφάλισης της συνεχούς εποπτείας του προσωπικού (και κατά τις νυχτερινές ώρες) στους χώρους κράτησης.
- Διασφάλιση της παροχής κατάλληλης ιατρικής περίθαλψης για τους κρατούμενους (συμπεριλαμβανομένων όσων τελούν υπό προσωρινή κράτηση).
- Ενίσχυση της εφαρμογής μη στερητικών της ελευθερίας προληπτικών μέτρων και κυρώσεων πριν από τη δίκη.
- Διασφάλιση της διενέργειας αποτελεσματικών ερευνών και της επιβολής κυρώσεων για καταγγελλθείσες υποθέσεις βασανιστηρίων και κακομεταχείρισης.
- Αντιμετώπιση και πρόληψη των βασανιστηρίων και της κακομεταχείρισης σε ψυχιατρικά ιδρύματα και εγκαταστάσεις προσωρινής κράτησης.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Ανάπτυξη ενός υπεύθυνου, αποδοτικού, διαφανούς και απαλλαγμένου από φαινόμενα διαφθοράς, επαγγελματικού και επαρκώς στελεχωμένου σωφρονιστικού συστήματος.
- Δημιουργία ενός νέου σωφρονιστικού καταστήματος υψηλού επιπέδου.
- Θέσπιση ενός προοδευτικού συστήματος εκτέλεσης ποινών σύμφωνα με ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα και βέλτιστες πρακτικές.
- Δημιουργία και οργάνωση, εντός των τοπικών τμημάτων της αστυνομίας, αιθουσών ακρόασης, αιθουσών παρουσίασης για την αναγνώριση ατόμων, αιθουσών συνεδριάσεων υπό συνθήκες τήρησης της εμπιστευτικότητας υπόπτων/κατηγορουμένων από το συμβούλιο υπεράσπισης, και αιθουσών αναμονής (διέλευσης), σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ.
- Ανάπτυξη του σωφρονιστικού τομέα.

6. Συνεργασία σε επίπεδο κοινωνίας των πολιτών

- Διασφάλιση της εφαρμογής του νόμου για τις μη εμπορικές οργανώσεις, ο οποίος αποσκοπεί στη βελτίωση του νομικού πλαισίου για την αποτελεσματική συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
- Έγκριση και εφαρμογή ενός νέου εγγράφου πολιτικής για την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών.
- Συνέχιση της προώθησης και της προστασίας ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την κοινωνία των πολιτών. Αντίδραση σε συστηματικές εκστρατείες δυσφήμισης και επιθέσεις κατά οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.
- Ενίσχυση του πλαισίου συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στη χάραξη δημόσιων πολιτικών και στην παρακολούθηση της εφαρμογής τους.

- Προώθηση και ενίσχυση της οικονομικής βιωσιμότητας της κοινωνίας των πολιτών. Εφαρμογή ενός λειτουργικού μηχανισμού για τη διασφάλιση της διαφανούς και αξιοκρατικής κατανομής πόρων από το κράτος σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων εκστρατειών ενημέρωσης του κοινού που διενεργούν οι κρατικές αρχές.
- Στήριξη της ενεργού συμμετοχής στα κοινά και του εθελοντισμού, καθώς και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Διοργάνωση εκστρατειών ενημέρωσης του κοινού για τη διάδοση έγκυρων πληροφοριών σχετικά με τον ρόλο και τη σημασία της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και για την παροχή στους πολίτες της δυνατότητας να ενημερωθούν και να συμμετάσχουν σε πρωτοβουλίες πολιτών.

7. Δικαιώματα του παιδιού

- Συνέχιση της αποϊδρυματοποίησης των παιδιών και διασφάλιση της σταδιακής μείωσης του αριθμού των παιδιών σε ιδρύματα έως και τον μηδενισμό του και, ως εκ τούτου, ολοκλήρωση της αποϊδρυματοποίησης, με παράλληλη ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών φροντίδας.
- Έγκριση του «προγράμματος για την προστασία των παιδιών» σύμφωνα με τις διατάξεις της κυβερνητικής απόφασης αριθ. 386/2020 και του σχετικού σχεδίου δράσης.
- Βελτίωση της προστασίας των παιδιών που εγκαταλείπονται λόγω μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής κοινωνικής και ψυχολογικής υποστήριξης.
- Αντιμετώπιση του ζητήματος της πρόληψης της εγκληματικότητας των παιδιών στο πλαίσιο του προγράμματος για την προστασία των παιδιών.
- Αντιμετώπιση του προβλήματος των παιδιών που βρίσκονται στον δρόμο μέσω μηχανισμών κοινωνικής προστασίας, προγραμμάτων αποκατάστασης και επανένταξης.
- Πρόληψη και εξάλειψη κάθε μορφής βίας κατά παιδιών-θυμάτων και δυνητικών θυμάτων βίας, παραμέλησης, κακοποίησης, εκμετάλλευσης, παιδικής εργασίας, μεταξύ άλλων με τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών κατά της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης και άλλων σχετικών διεθνών μηχανισμών.
- Πρόληψη του χωρισμού από την οικογένεια και ενίσχυση της επανένταξης στην οικογένεια και της αποϊδρυματοποίησης.
- Παροχή φιλικής προς τα παιδιά δικαιοσύνης, επανένταξης και υποστήριξης της ένταξης (δράστες, θύματα και μάρτυρες).
- Ενίσχυση και στήριξη διατομεακών προσεγγίσεων όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών σε παιδιά και οικογένειες σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Εφαρμογή των καταληκτικών παρατηρήσεων της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και των ανεξάρτητων θεσμικών οργάνων για τα ανθρώπινα δικαιώματα (διαμεσολαβητής για τα δικαιώματα του παιδιού).

- Διασφάλιση της κοινωνικής ένταξης των παιδιών που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση και των παιδιών με αναπηρίες (ευημερία, εκπαίδευση, ανάπτυξη, προστασία και υγεία).
- Ενίσχυση της θετικής γονεϊκότητας ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός και η προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και των εφήβων.
- Προώθηση ενός υγιούς τρόπου ζωής για τα παιδιά, τους εφήβους και τους νέους (διατροφή, σωματική άσκηση, πρόληψη της κατάχρησης ουσιών, σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, ψυχολογική υποστήριξη σε θέματα μεταδοτικών ασθενειών κ.λπ.).
- Ενίσχυση της συμμετοχής των παιδιών, των εφήβων και των νέων στη λήψη αποφάσεων σε διάφορα επίπεδα.
- Ενίσχυση και στήριξη της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, χωρίς αποκλεισμούς, μέσω προσεγγίσεων με επίκεντρο το παιδί.
- Αύξηση της ευαισθητοποίησης και της ψηφιακής ανθεκτικότητας όσον αφορά τα παιδιά, τους εφήβους και τους νέους, και κατοχύρωση της ασφάλειας των παιδιών στο διαδίκτυο.
- Παροχή ολοκληρωμένης και εξειδικευμένης κατάρτισης σε επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά (στους τομείς της επιβολής του νόμου, της δικαιοσύνης, της υγείας, στον κοινωνικό τομέα κ.λπ.).

8. Έμφυλη βία

- Προστασία των γυναικών από κάθε μορφής βία, και πρόληψη, δίωξη και εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, μεταξύ άλλων με την κύρωση και τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης).
- Προσπάθεια για την αλλαγή των αντιλήψεων σχετικά με τα έμφυλα στερεότυπα και τους πατριαρχικούς κανόνες που περιορίζουν τα δικαιώματα των γυναικών.
- Στήριξη της συμμετοχής των ανδρών στην ανατροφή των παιδιών μέσω της ευαισθητοποίησης για τον ρόλο του πατέρα.
- Συνεργασία με δράστες έμφυλης βίας βάσει διεθνών βέλτιστων πρακτικών για τη μείωση και την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών.
- Ανάπτυξη προγραμμάτων στέγασης και παροχής εξειδικευμένης βοήθειας για θύματα ενδοοικογενειακής και σεξουαλικής βίας.
- Ανάληψη ενεργού κυβερνητικού ρόλου για την προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών.
- Ιδιαίτερη προτεραιότητα δίνεται στην πρόληψη κάθε μορφής έμφυλης βίας, καθώς και στη στήριξη για την ενίσχυση και την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών σε διαδικασίες πρόληψης των συγκρούσεων και σε ειρηνευτικές διαδικασίες.
- Υλοποίηση των καταληκτικών παρατηρήσεων της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη κάθε μορφής διακρίσεων κατά των γυναικών.

- Ανάπτυξη προγραμμάτων και υπηρεσιών ψυχολογικής στήριξης των δραστών με στόχο την αλλαγή συμπεριφοράς και την προώθηση μιας νοοτροπίας κατά της βίας.

9. Ίση μεταχείριση

- Συνέχιση της λήψης μέτρων για τη διασφάλιση ισότητας για όλους και την καταπολέμηση των πάσης φύσεως διακρίσεων, ανεξαρτήτως φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας, γλώσσας, γενετήσιου προσανατολισμού, ικανότητας ή άλλης φύσεως, στην κοινωνική, πολιτική και οικονομική ζωή, προκειμένου να εξασφαλιστούν ίσες και δίκαιες ευκαιρίες.
- Εφαρμογή και παρακολούθηση της εθνικής νομοθεσίας σε εναρμόνιση με την οδηγία για τη φυλετική ισότητα (οδηγία 2000/43/EK του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000).
- Διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την κατάργηση πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων.
- Καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος όλων των κοινοτήτων εθνοτικών μειονοτήτων στη Δημοκρατία της Μολδαβίας και ειδικότερα της κοινότητας των Ρομά.
- Βελτίωση της ένταξης και της παροχής ίσων ευκαιριών στους/στις Ρομά και καταπολέμηση της τσιγγανοφοβίας.
- Διασφάλιση ενός αποτελεσματικού μηχανισμού συντονισμού για θέματα φύλου σε κυβερνητικό επίπεδο.
- Διασφάλιση της συλλογής δεδομένων ανά φύλο και ηλικία σε εθνικό επίπεδο για τη στήριξη της λήψης αποφάσεων (εκ των προτέρων), της εφαρμογής πολιτικής σε διάφορα στάδια, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης (εκ των υστέρων)².
- Επίτευξη ισόρροπης συμμετοχής γυναικών και ανδρών³ σε επίπεδο ηγεσίας της νομοθετικής και διοικητικής εξουσίας (κυβερνητικά θεσμικά όργανα, φορείς και οργανισμοί), επίτευξη ισορροπίας μεταξύ των φύλων στη λήψη αποφάσεων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.
- Αύξηση του ποσοστού των γυναικών στον ιδιωτικό τομέα, βελτίωση των συνθηκών εργασίας των γυναικών, καταπολέμηση της εκμετάλλευσης των γυναικών, μεταξύ άλλων στη γεωργική εργασία και στον τομέα της άτυπης φροντίδας, και ανάπτυξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές.

² Σύμφωνα με τις «Κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της συλλογής και της χρήσης δεδομένων ισότητας» που εξέδωσε η ομάδα υψηλού επιπέδου για την καταπολέμηση των διακρίσεων, την ισότητα και τη διαφορετικότητα, υποομάδα για τα δεδομένα ισότητας, τον Ιούλιο του 2018, που είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/ec-july-2018-guidelines-equality-data-collection.pdf.

³ Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου της Ευρώπης, ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών σημαίνει ότι η εκπροσώπηση των γυναικών ή των ανδρών σε οποιοδήποτε όργανο λήψης αποφάσεων στον πολιτικό ή δημόσιο βίο δεν θα πρέπει να είναι μικρότερη του 40 % [Σύσταση Rec(2003) 3 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με την ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στη λήψη πολιτικών και δημόσιων αποφάσεων].

- Εξάλειψη των διακρίσεων, της κακομεταχείρισης και της βίας κατά των γυναικών από το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης.
- Ενσωμάτωση μιας συνιστώσας για την ισότητα των φύλων στις εργασίες των συνδικαλιστικών ενώσεων, ώστε να αναδειχθούν μεταξύ των κύριων φορέων προώθησης της ισότητας των φύλων στον χώρο εργασίας και στο πλαίσιο της κοινωνικής εταιρικής σχέσης.
- Διασφάλιση της απεικόνισης ανδρών και γυναικών με σεβασμό και ακρίβεια στις εκλογικές εκστρατείες, ώστε να αντιμετωπίζονται δραστικά τα έμφυλα στερεότυπα.
- Εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων και της τσιγγανοφοβίας στο περιεχόμενο των μέσων ενημέρωσης.

10. Δικαιώματα συνδικαλιστικών ενώσεων και βασικά πρότυπα εργασίας

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Διασφάλιση της τήρησης των δικαιωμάτων των συνδικαλιστικών ενώσεων και των βασικών προτύπων εργασίας, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τις συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (στο εξής: ΔΟΕ).
- Σχεδιασμός προσέγγισης για την εξάλειψη της παιδικής εργασίας.
- Στήριξη της ανάπτυξης μιας δομής ενώσεων εργοδοτών, ενοποίηση των μελών τους και δημιουργία περιφερειακών δομών ενώσεων εργοδοτών.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Εφαρμογή και παρακολούθηση της προσέγγισης για την εξάλειψη της παιδικής εργασίας.
- Επίτευξη προόδου όσον αφορά τη διασφάλιση της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων στην αγορά εργασίας.

II. Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας

Ο διάλογος και η συνεργασία στον τομέα της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) θα ενισχυθούν περαιτέρω, με στόχο την προώθηση της σύγκλισης σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας μεταξύ της ΕΕ και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Αυτό θα περιλαμβάνει εργασίες όσον αφορά τα εξής:

- Συνέχιση της διεύρυνσης της συνεργασίας και της εναρμόνισης στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ), ειδικότερα όσον αφορά την πρόληψη των συγκρούσεων και τη διαχείριση κρίσεων, την περιφερειακή σταθερότητα, τον αφοπλισμό, τη μη διάδοση και τον έλεγχο των όπλων και των εξαγωγών, μέσω της αξιοποίησης διμερών, διεθνών και περιφερειακών φόρουμ.

- Συνέχιση των διαβουλεύσεων για την ανάπτυξη ικανοτήτων με σκοπό τη συμβολή στη διαχείριση της αντιμετώπισης κρίσεων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, καθώς και ενδεχομένως σε διεθνείς ειρηνευτικές επιχειρήσεις.
- Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον τομέα της ασφάλειας και προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις και τις ειρηνευτικές διαδικασίες.
- Περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας, ειδικότερα όσον αφορά την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών, την ενίσχυση της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο και την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης.
- Στον τομέα της ανάπτυξης ικανοτήτων για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών, παροχή συνδρομής στη Δημοκρατία της Μολδαβίας για: την ανάπτυξη του επιχειρησιακού πρωτοκόλλου αντιμετώπισης υβριδικών απειλών, τη δημιουργία υποδομής έγκαιρης προειδοποίησης, την ευαισθητοποίηση σχετικά με υβριδικές απειλές με την παροχή κατάρτισης και τη διεξαγωγή πιλοτικών δοκιμών προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.
- Εναρμόνιση με τα πρότυπα των οδηγιών της ΕΕ για τις υποδομές ζωτικής σημασίας· στήριξη των προσπάθειών για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του ενεργειακού τομέα έναντι κυβερνοεπιθέσεων· στήριξη της βελτίωσης της ενδοκυβερνητικής συνδεσιμότητας, συμπεριλαμβανομένης της υλικής υποδομής που είναι αναγκαία για την ανταλλαγή δεδομένων, και βελτίωση της εθνικής ικανότητας αποτελεσματικής προστασίας από κυβερνοεπιθέσεις.
- Περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας για την ανάπτυξη στρατηγικών ικανοτήτων επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης της παραπληροφόρησης, της στήριξης της ενίσχυσης της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης, καθώς και της παροχής βοήθειας για την προστασία του μολδαβικού περιβάλλοντος ενημέρωσης από την παραπληροφόρηση.
- Προώθηση της πρακτικής συνεργασίας για την πρόληψη των συγκρούσεων και τη διαχείριση κρίσεων, με τη διευκόλυνση της συμμετοχής της Δημοκρατίας της Μολδαβίας σε μη στρατιωτικές και στρατιωτικές επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων υπό την ηγεσία της ΕΕ και τη διεξαγωγή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στον τομέα της ΚΠΑΑ.
- Ενίσχυση της συνεργασίας σε πολυμερή φόρουμ με στόχο την τήρηση μιας διεθνούς τάξης βάσει κανόνων, με σκοπό επίσης την αύξηση της εναρμόνισης με τις θέσεις της ΕΕ σε πολυμερή φόρουμ.

Τρομοκρατία, μη διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής και παράνομες εξαγωγές όπλων

- Προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τρομοκρατικές οργανώσεις και ομάδες, τις δραστηριότητές τους και τα δίκτυα υποστήριξής τους, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και τη νομοθεσία που έχουν θεσπίσει τα μέρη, μεταξύ άλλων μέσω της συμφωνίας επιχειρησιακής και στρατηγικής συνεργασίας μεταξύ της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και της Ευρωπόλ, καθώς και μέσω της συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και της Eurojust.
- Συνέχιση της εφαρμογής της απόφασης 2396 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (ΣΑΗΕ) και, ειδικότερα, ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με

υπόπτους τρομοκρατίας, προκειμένου να ταυτοποιούνται, να εντοπίζονται και να διώκονται αλλοδαποί τρομοκράτες.

- Ενίσχυση της συνεργασίας σε θέματα χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών («ΧΒΡΠ») κινδύνων υπό το πρίσμα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, των υβριδικών απειλών και της μείωσης του κινδύνου καταστροφών, μετά την έγκριση της εθνικής στρατηγικής για τη μη διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής και τον μετριασμό των ΧΒΡΠ κινδύνων και με την παροχή στήριξης για την ενίσχυση των εθνικών ικανοτήτων πρόληψης και καταπολέμησης της διακίνησης ΧΒΡΠ υλικού, μεταξύ άλλων μέσω της διασφάλισης της συμμετοχής εθνικών εμπειρογνομόνων σε προγράμματα κατάρτισης και σε ανταλλαγές.
- Η ΕΕ στηρίζει την προσαρμοσμένη συνεργασία για την καταπολέμηση της διακίνησης πυροβόλων όπλων.
- Επακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων που εξέδωσε η Επιτροπή εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης για την αξιολόγηση των μέτρων κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (στο εξής: MONEYVAL) σχετικά με τη μη διάδοση.
- Ενίσχυση των εθνικών νομοθετικών, στρατηγικών και επιχειρησιακών ικανοτήτων για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την καταπολέμηση της παράνομης κατασκευής, μεταφοράς και διακίνησης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού (ΦΟΕΟ).

Η σύγκρουση στην Υπερδνειστερία

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την ειρηνική, συνολική και βιώσιμη διευθέτηση της διένεξης στην Υπερδνειστερία, με βάση την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στα διεθνώς αναγνωρισμένα σύνορά της. Η συνεργασία θα επικεντρωθεί στα ακόλουθα:

- Συνέχιση της διατήρησης της διευθέτησης της διένεξης στην Υπερδνειστερία ως ένα από τα κεντρικά θέματα της ατζέντας του πολιτικού διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ των μερών, εν αναμονή της επίλυσής της και με την επιφύλαξη της καθιερωμένης μορφής διαπραγμάτευσης.
- Ανάπτυξη ενιαίας, ολοκληρωμένης και συνεκτικής διωπηρεσιακής προσέγγισης προκειμένου να αναπτυχθούν και να εφαρμοστούν πολιτικές επανένταξης.
- Ενίσχυση της υλοποίησης δραστηριοτήτων στο πλαίσιο των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης.
- Συνέχιση του εποικοδομητικού διαλόγου για την κατάσταση στο κεντρικό τμήμα (Υπερδνειστερία) των συνόρων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και της Ουκρανίας με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και, κατά περίπτωση, σε συνεργασία με την αποστολή συνοριακής συνδρομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

III. Ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη

Τα μέρη θα συνεργαστούν στους ακόλουθους τομείς:

Ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας

- Περαιτέρω ανάπτυξη, έγκριση και εφαρμογή της νομοθεσίας σχετικά με τη δικαιοσύνη και τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας, της λογοδοσίας, της αμεροληψίας, της ακεραιότητας, του επαγγελματισμού και της αποδοτικότητας του δικαστικού σώματος, συμπεριλαμβανομένης της εισαγγελικής υπηρεσίας, που δεν θα πρέπει να επηρεάζεται από πολιτική ή οποιαδήποτε άλλη αθέμιτη παρέμβαση, καθώς και για τη διασφάλιση μηδενικής ανοχής έναντι της διαφθοράς και την αποτροπή κάθε μορφής διεφθαρμένης συμπεριφοράς.
- Διασφάλιση της εφαρμογής της στρατηγικής για την κατοχύρωση της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητας στον τομέα της δικαιοσύνης για την περίοδο 2021-2024 και του σχεδίου δράσης της.
- Κατοχύρωση της ανεξαρτησίας και της λογοδοσίας των αυτοδιοικούμενων οργάνων του δικαστικού σώματος και της εισαγγελικής αρχής, ειδικότερα μέσω της εναρμόνισης του νομοθετικού πλαισίου σχετικά με τη σύνθεση του Ανώτατου Συμβουλίου Εισαγγελέων και του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, μεταξύ άλλων μέσω συνταγματικών τροποποιήσεων.
- Ενίσχυση της ορθής εφαρμογής της έννοιας της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας και της έννοιας της αυτονομίας της εισαγγελικής αρχής, προκειμένου να διατηρηθεί η θεσμική και ατομική λογοδοσία, αλλά να αποτραπούν οι αθέμιτες εξωτερικές επιρροές, ειδικότερα σε επιμέρους υποθέσεις.
- Διασφάλιση της λειτουργικής ανεξαρτησίας των δύο εξειδικευμένων εισαγγελιών – για την καταπολέμηση της μείζονος διαφθοράς, αφενός, και του οργανωμένου εγκλήματος, αφετέρου.
- Εφαρμογή των κανόνων περί ασυλίας των δικαστών και των εισαγγελέων σε συνάρτηση με την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές.
- Αύξηση του βαθμού ακεραιότητας των δικαστών και των εισαγγελέων, μεταξύ άλλων μέσω της ενίσχυσης των υφιστάμενων μηχανισμών, όπως των ελέγχων των δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων και προσωπικών συμφερόντων, και αντικειμενικών, αποδοτικών και διαφανών πειθαρχικών διαδικασιών.
- Μέριμνα ώστε οι διορισμοί των υποψηφίων σε δικαστικές και εισαγγελικές θέσεις και οι προαγωγές των δικαστών και εισαγγελέων να πραγματοποιούνται από ανεξάρτητη αρχή, μέσω διαφανούς και αμιγώς αξιοκρατικής διαδικασίας, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που ορίζονται από τον νόμο και σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.
- Περαιτέρω βελτίωση των συστημάτων αξιολόγησης των επιδόσεων των δικαστών και των εισαγγελέων σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές.
- Περαιτέρω ανάπτυξη της δικαστικής κατάρτισης ως διεπιστημονικού και πρακτικού τύπου κατάρτισης, συμπληρωματικού προς τη νομική εκπαίδευση, που προορίζεται κυρίως για τη μετάδοση επαγγελματικών τεχνικών και αξιών, με έμφαση στη δικαστική τέχνη.
- Ολοκλήρωση της διαδικασίας εδαφικής αναδιοργάνωσης των δικαστηρίων, καθώς και της αξιολόγησης της σκοπιμότητας της βελτιστοποίησης της εισαγγελικής υπηρεσίας.

Πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς· διασφάλιση της ανάκτησης των περιουσιακών στοιχείων

- Ενίσχυση των οικονομικών, επιχειρησιακών και ανθρώπινων πόρων των υπηρεσιών καταπολέμησης της διαφθοράς, διασφάλιση της πρόσβασης στις σχετικές βάσεις δεδομένων και βελτίωση του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών, με σαφή οριοθέτηση αρμοδιοτήτων και καθηκόντων.
- Εξορθολογισμός για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη κατανομή των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών καταπολέμησης της διαφθοράς, με έμφαση στη βελτίωση των ικανοτήτων αντιμετώπισης της μείζονος διαφθοράς.
- Ρύθμιση ενός υποχρεωτικού μηχανισμού διυπηρεσιακής συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών καταπολέμησης της διαφθοράς.
- Ενίσχυση της διεθνούς νομικής και επιχειρησιακής συνεργασίας μέσω κοινών ομάδων έρευνας, αμοιβαίας νομικής συνδρομής και μηχανισμών ειδικών ομάδων για τη διασφάλιση αποδοτικών και αποτελεσματικών διακρατικών (διασυνοριακών) ερευνών για υποθέσεις μείζονος διαφθοράς.
- Ενίσχυση του συστήματος υποβολής ηλεκτρονικών δηλώσεων, συμπεριλαμβανομένης της συνιστώσας της ηλεκτρονικής μάθησης, και άλλων επιχειρησιακών και αναλυτικών ικανοτήτων της Εθνικής Αρχής Ακεραιότητας, μεταξύ άλλων μέσω της αναδιαμόρφωσης της οργανωτικής δομής της Εθνικής Αρχής Ακεραιότητας διατηρώντας το υφιστάμενο προσωπικό/μισθοδοσία, και βελτίωση του νομικού πλαισίου που διέπει τις δηλώσεις και τον έλεγχο των περιουσιακών στοιχείων και των συγκρούσεων συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης των απαραίτητων επίσημων αδειών και της αναγνώρισης ηλεκτρονικών αιτημάτων / ηλεκτρονικής παραλαβής δεδομένων από νομικά πρόσωπα στο πλαίσιο διαδικασιών ελέγχου από επιθεωρητές ακεραιότητας.
- Διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής, παρακολούθησης και επικαιροποίησης της στρατηγικής για την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων σε υποθέσεις τραπεζικής απάτης.
- Ενίσχυση της ικανότητας και των δυνατοτήτων της Υπηρεσίας Ανάκτησης Περιουσιακών Στοιχείων Εγκληματικής Προέλευσης και βελτίωση των επιδόσεων της όσον αφορά την κατάσχεση, τη δήμευση, τη διαχείριση και την τελική ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης.
- Προώθηση βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την εφαρμογή εκτεταμένης κατάσχεσης σε υποθέσεις μείζονος διαφθοράς, σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος και νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.
- Διασφάλιση της έγκρισης και της εφαρμογής της νέας εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς ως βασικού μέσου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα.
- Συνέχιση της ευαισθητοποίησης για τις διάφορες μορφές και τα είδη διαφθοράς και για τους τρόπους πρόληψής τους.
- Βελτίωση του συστήματος έρευνας και δίωξης υψηλόβαθμων αξιωματούχων για υποθέσεις διαφθοράς, ώστε να διασφαλίζονται η διαφάνεια και η αμεροληψία των δικαστικών διαδικασιών, μεταξύ άλλων με τη δημιουργία συνθηκών ελεύθερης κάλυψής τους από τα μέσα ενημέρωσης. Στο πλαίσιο αυτό, η εισαγγελική υπηρεσία καταπολέμησης της διαφθοράς θα πρέπει να επικεντρώνεται σε υποθέσεις μείζονος

διαφθοράς και να ενισχύσει τις ικανότητές της για την καταπολέμηση της μείζονος διαφθοράς.

- Η εισαγγελική υπηρεσία καταπολέμησης της διαφθοράς θα πρέπει να προωθεί τη διεθνή νομική συνεργασία με τους ξένους ομολόγους της κατά τη διερεύνηση υποθέσεων μείζονος διαφθοράς και νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, ειδικότερα λόγω του διεθνικού χαρακτήρα των εγκλημάτων.
- Επίτευξη περισσότερο απτών αποτελεσμάτων στο πλαίσιο της καταπολέμησης της διαφθοράς με τη βελτίωση των επιδόσεων καταπολέμησης της διαφθοράς μέσω τεκμηριωμένων ερευνών, καθώς και περισσότερο αποτρεπτικών κυρώσεων και επιβολής των καταδικαστικών αποφάσεων, ειδικότερα για υψηλόβαθμους αξιωματούχους.
- Διασφάλιση της αποτελεσματικής συνεργασίας και της παροχής συνδρομής στα αρμόδια θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), όσον αφορά τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων σχετικά με τη διαχείριση και τον έλεγχο των πόρων της ΕΕ, και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (EPPO), όσον αφορά τις έρευνες και τις διώξεις της για εγκλήματα που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και τις συναφείς διαδικασίες.
- Συνέχιση της εναρμόνισης της νομοθεσίας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας με το κεκτημένο της ΕΕ στον τομέα της καταπολέμησης της απάτης και εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας της ΕΕ που προβλέπονται στα σχετικά παραρτήματα της συμφωνίας σύνδεσης.

Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (στο εξής: ΚΕΧ/ΧΤ) και του οικονομικού εγκλήματος

- Διασφάλιση της ορθής εφαρμογής του νομικού πλαισίου της ΚΕΧ/ΧΤ και της πλήρους συμμόρφωσης με αυτό, σύμφωνα με το σχετικό νομικό πλαίσιο της ΕΕ και τα πρότυπα της ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης (FATF).
- Παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων που εξέδωσε η MONEYVAL στο πλαίσιο του πέμπτου γύρου της διαδικασίας αμοιβαίας αξιολόγησης.
- Θέσπιση επικαιροποιημένης εθνικής στρατηγικής για την ΚΕΧ/ΧΤ και διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της για τη βελτίωση του συστήματος ΚΕΧ/ΧΤ σύμφωνα με τις συστάσεις της MONEYVAL και της FATF.
- Περαιτέρω ενίσχυση της ικανότητας και των δυνατοτήτων της μονάδας χρηματοοικονομικών πληροφοριών και διασφάλιση της καλής συνεργασίας της με τους ομολόγους της στα κράτη μέλη της ΕΕ.
- Διασφαλίζουν τη διαφάνεια με:
 - (α) αποτελεσματική ταυτοποίηση μέσω συνεκτικής επαλήθευσης στο μητρώο πραγματικών δικαιούχων κατά την καταχώριση μιας νομικής οντότητας·
 - (β) διασφάλιση της πρόσβασης του κοινού στα βασικά δεδομένα του μητρώου πραγματικών δικαιούχων και στα βασικά δεδομένα για τις νομικές οντότητες·
 - (γ) διασφάλιση της επιγραμμικής πρόσβασης των εθνικών υπηρεσιών επιβολής του νόμου και των υπαλλήλων που είναι αρμόδιοι/αρμόδιες για

την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων στο μητρώο λογαριασμών πληρωμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΕ και της FATF.

- Ενίσχυση της διεθνούς νομικής και επιχειρησιακής συνεργασίας μέσω κοινών ομάδων έρευνας, αμοιβαίας νομικής συνδρομής και μηχανισμών ειδικών ομάδων για τη διασφάλιση αποδοτικών και αποτελεσματικών διακρατικών (διασυνοριακών) ερευνών για μείζονες υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Πρόληψη και καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος

- Ανάπτυξη νέου και ολοκληρωμένου εγγράφου πολιτικής για την πρόληψη και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, με βάση την προηγούμενη στρατηγική για την περίοδο 2011-2019.
- Δημιουργία και αποτελεσματική ενίσχυση ενός συστήματος παράλληλων χρηματοοικονομικών ερευνών με έμφαση στον εντοπισμό, τη δέσμευση και την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται από δραστηριότητες οργανωμένου εγκλήματος.
- Ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού συστήματος συνεργασίας με την Ευρώπη, την Eurojust και άλλους διεθνείς εταίρους κατά τη διεξαγωγή ερευνών για ομάδες οργανωμένου εγκλήματος, τον εντοπισμό, τη δέσμευση και την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται από δραστηριότητες οργανωμένου εγκλήματος και βρίσκονται στο εξωτερικό.
- Εξορθολογισμός για να διασφαλιστεί ο αποτελεσματικότερος καταμερισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων αρχών στην περίπτωση φορολογικών και οικονομικών εγκλημάτων.
- Ενίσχυση της συμμετοχής των μολδαβικών αρχών στο έργο ανάλυσης του οργανωμένου εγκλήματος στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης (EEOC).
- Ανάπτυξη της υποδομής και των ικανοτήτων του Κέντρου Δικαστικής και Εγκληματολογικής Εμπειρογνώσιας σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Αστυνομία / Επιβολή του νόμου

- Ανάπτυξη νέου εγγράφου πολιτικής για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, στο οποίο θα καθορίζονται οι ρόλοι και η εντολή των αρμόδιων θεσμικών οργάνων (συμπεριλαμβανομένων της αστυνομίας και της χωροφυλακής) υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων προκλήσεων και των διεθνών ορθών πρακτικών.
- Προώθηση της επιχειρησιακής και στρατηγικής συνεργασίας με την Ευρώπη, μεταξύ άλλων με την ανταλλαγή επιχειρησιακών και στρατηγικών πληροφοριών.
- Μεγαλύτερη συμμετοχή στον κύκλο πολιτικής της ΕΕ για το οργανωμένο και το σοβαρό διεθνές έγκλημα / την Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών (EMPACT).

- Συνέχιση της προόδου όσον αφορά τη συνολική μεταρρύθμιση της αστυνομίας σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές, προκειμένου να αναπτυχθεί περαιτέρω μια προσβάσιμη, υπεύθυνη, αποδοτική, διαφανής, επαγγελματική και επαρκώς στελεχωμένη αστυνομική δύναμη, απαλλαγμένη από φαινόμενα διαφθοράς, σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.
- Ενίσχυση της λογοδοσίας και διασφάλιση της απουσίας αθέμιτων επιρροών στην αστυνομία.
- Ενίσχυση της επιχειρησιακής συνεργασίας (διαλειτουργικότητας) μεταξύ υπηρεσιών και μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών, δημοσιονομικού ελέγχου, αστυνομικών φορολογικών και τελωνειακών υπηρεσιών και μονάδων, μέσω διαλειτουργικότητας και ανταλλαγών δεδομένων (για παράδειγμα, βάσει ειδικών συμφωνιών ανταλλαγής δεδομένων). Θα πρέπει να τοποθετηθούν αξιωματικοί σύνδεσμοι μεταξύ των υπηρεσιών προκειμένου να διευκολυνθεί η επιχειρησιακή συνεργασία. Θα μπορούσε επίσης να εξεταστεί το ενδεχόμενο ανταλλαγών προσωπικού για εκπαιδευτικούς σκοπούς.
- Συνέχιση της ανάπτυξης του κοινού κέντρου κατάρτισης οργάνων επιβολής του νόμου (JLETC) ως λειτουργικά αυτόνομης οντότητας στο πλαίσιο της ακαδημίας κατάρτισης Ștefan cel Mare, προκειμένου να διασφαλιστεί η βασική και η εξειδικευμένη υπηρεσιακή κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης υψηλής ειδίκευσης όπου χρειάζεται. Βάσει της συμφωνίας συνεργασίας του 2012 μεταξύ της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και του Οργανισμού της ΕΕ για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (CEPOL), το JLETC θα αναπτύξει στενή επιχειρησιακή σχέση με τον CEPOL και τα ιδρύματα αστυνομικής εκπαίδευσης των κρατών μελών της ΕΕ.

Παράνομα ναρκωτικά

- Συνέχιση της συνεργασίας στον τομέα της πρόληψης των ναρκωτικών μέσω περιφερειακών σχεδίων και προγραμμάτων και μέσω της πλήρους εναρμόνισης των πολιτικών για τα ναρκωτικά με τις θέσεις της ΕΕ. Διασφάλιση της εφαρμογής της εθνικής στρατηγικής κατά των ναρκωτικών για την περίοδο 2020-2027 και διασφάλιση της πλήρους συμμετοχής στο πρόγραμμα παρακολούθησης των ναρκωτικών EU4Monitoring Drugs που τελεί υπό τη διαχείριση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας.
- Δημιουργία και θέση σε λειτουργία της Εθνικής Υπηρεσίας κατά των Ναρκωτικών.

Εμπορία ανθρώπων

- Διασφάλιση της συνεχούς εφαρμογής της εθνικής στρατηγικής για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων για την περίοδο 2018-2023.
- Διασφάλιση της ανάπτυξης ικανοτήτων των οργάνων επιβολής του νόμου και των εισαγγελικών και δικαστικών οργάνων με σκοπό τη συνεργασία με τους οργανισμούς και τα κράτη μέλη της ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.
- Ενίσχυση ικανοτήτων για τη διασφάλιση του έγκαιρου εντοπισμού, καθώς και της παροχής αποτελεσματικής/κατάλληλης βοήθειας και στήριξης σε όλα τα θύματα ή δυνητικά θύματα εμπορίας ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένης νομικής, ιατρικής, ψυχολογικής και κοινωνικής βοήθειας μέσω επαγγελματικών αρχών/ΜΚΟ,

λαμβανομένης υπόψη μιας προσέγγισης με γνώμονα το φύλο και την προστασία των παιδιών.

Κυβερνοέγκλημα

- Ενίσχυση των προσπαθειών για την καταπολέμηση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, μεταξύ άλλων με τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου νομικού και θεσμικού πλαισίου σύμφωνα με τη σύμβαση για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο.
- Συνεργασία με ιδρύματα εταίρους στην ΕΕ σε θέματα ικανοτήτων κατάρτισης και ανάπτυξης τεχνικών ικανοτήτων για την αποτελεσματική καταπολέμηση του κυβερνοεγκλήματος.

Κυβερνοασφάλεια

- Διασφάλιση της εφαρμογής των μέτρων που αφορούν τη συνιστώσα της κυβερνοασφάλειας της στρατηγικής για την ασφάλεια των πληροφοριών της Δημοκρατίας της Μολδαβίας για την περίοδο 2019-2024 και του σχεδίου δράσης της.
- Ενίσχυση της κυβερνοασφάλειας μέσω της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση (οδηγία NIS).
- Συγκρότηση και επίσημος διορισμός μιας εθνικής ομάδας αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών στον κυβερνοχώρο (CERT) και σαφής καταμερισμός εργασιών και εξουσιών μεταξύ των οργανισμών που συμμετέχουν στη διαφύλαξη της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.
- Σχεδιασμός μιας προσέγγισης για την ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της κυβερνοασφάλειας μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών, ειδικότερα όσον αφορά τη χρήση της εργαλειοθήκης της ΕΕ για την ασφάλεια του 5G.

Προστασία δεδομένων

- Συνέχιση της εναρμόνισης του εθνικού νομικού πλαισίου στον τομέα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με το δίκαιο της ΕΕ, με ιδιαίτερη έμφαση στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και στην οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- Συνέχιση της εφαρμογής του νομικού πλαισίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε όλους τους τομείς, με σκοπό την αποτελεσματική επιβολή υψηλού επιπέδου προστασίας των δεδομένων σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές και διεθνείς πράξεις και τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

Κινητικότητα, μετανάστευση, άσυλο και διαχείριση των συνόρων

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Διασφάλιση της διαρκούς τήρησης όλων των κριτηρίων αναφοράς για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων, καθώς και των συστάσεων που

εξέδωσε η Επιτροπή στις εκθέσεις του μηχανισμού αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης.

- Συνέχιση της διασφάλισης της αποτελεσματικής εφαρμογής της συμφωνίας επανεισδοχής μεταξύ της ΕΕ και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.
- Ενίσχυση της επιχειρησιακής συνεργασίας για την ταχεία μείωση του αριθμού των αβάσιμων αιτήσεων ασύλου που υποβάλλονται από Μολδαβούς υπηκόους στον χώρο Σένγκεν+.
- Συνέχιση της διοργάνωσης εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αφορούν μετακινήσεις απαλλαγμένες από την υποχρέωση θεώρησης.
- Περαιτέρω ενίσχυση της διαχείρισης των συνόρων, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικής διυπηρεσιακής συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών (π.χ. συνοριοφυλάκων και τελωνείων) και διατήρηση της υψηλής ποιότητας των συνοριακών ελέγχων και της επιτήρησης των συνόρων.
- Ενίσχυση της επιχειρησιακής συνεργασίας για τη διαχείριση των συνόρων κατά μήκος των συνόρων ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της προώθησης της ανταλλαγής στρατηγικών και επιχειρησιακών πληροφοριών.
- Συνέχιση της ενίσχυσης της συνεργασίας με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, της κατάρτισης, της συμμετοχής παρατηρητών από την περιοχή σε κοινές επιχειρήσεις και της ανταλλαγής πληροφοριών μέσω του δικτύου ανάλυσης κινδύνων για την ανατολική εταιρική σχέση (ΔΑΚ ανατολικής εταιρικής σχέσης).
- Ανάπτυξη μιας νέας αντίληψης στρατηγικής εξέλιξης στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου με σκοπό την υλοποίηση των κυβερνητικών στόχων που ορίζονται στην εθνική αναπτυξιακή στρατηγική και των στόχων του παγκόσμιου συμφώνου για την ασφαλή, ομαλή και τακτική μετανάστευση.
- Εκπόνηση και εφαρμογή νέου εγγράφου πολιτικής για τη μετανάστευση και το άσυλο (με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την προηγούμενη στρατηγική για την περίοδο 2011-2020 και τις τρέχουσες προκλήσεις).
- Συνέχιση της παροχής βοήθειας για την επανένταξη των πολιτών της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και ανάπτυξη νέου εγγράφου πολιτικής για τη στήριξη της επανένταξης των Μολδαβών υπηκόων που επιστρέφουν από το εξωτερικό (με βάση τις ανάγκες που προκύπτουν και τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την περίοδο 2017-2020), καθώς και την ένταξη ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες και περιθωριοποιημένες κοινότητες, παράλληλα με την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της αντικανονικής μετανάστευσης μεταξύ των συγκεκριμένων ομάδων.
- Συνέχιση της ανάπτυξης της πρακτικής συνεργασίας στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης κινητικότητας ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας.
- Ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών εντός του πλαισίου που προτείνεται στο νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Συνέχιση της παροχής κατάλληλης υποδομής, τεχνικού εξοπλισμού, συστημάτων ΤΠ, χρηματοδοτικών και ανθρώπινων πόρων, σύμφωνα με τη στρατηγική ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων και το σχέδιο δράσης της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή του 4ου εγγράφου εθνικής πολιτικής για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων (βάσει των διδαγμάτων που αντλήθηκαν στο πλαίσιο της προηγούμενης στρατηγικής για την περίοδο 2018-2023).
- Ενίσχυση της υπάρχουσας υποδομής (συμπεριλαμβανομένων των κέντρων κράτησης) και στελέχωση των αρμόδιων φορέων για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής επιστροφής υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στο έδαφος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και/ή διέρχονται από αυτό, με σκοπό να διασφαλιστεί ο σεβασμός των ανθρώπινων δικαιωμάτων των μεταναστών που τελούν υπό διοικητική κράτηση.
- Συνέχιση της ενίσχυσης του υφιστάμενου πλαισίου ένταξης μέσω κέντρων ένταξης και, ειδικότερα, προώθηση της ένταξης ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες και περιθωριοποιημένες κοινότητες και αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της αντικανονικής μετανάστευσης μεταξύ των συγκεκριμένων ομάδων.
- Συνέχιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της νομοθεσίας για το άσυλο, η οποία παρέχει ένα σταθερό πλαίσιο για την προστασία των ατόμων που έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας, μέσω της ενίσχυσης της υποδομής του κέντρου φιλοξενίας.
- Εφαρμογή ολοκληρωμένης προσέγγισης στον τομέα της διασποράς και συνένωση των ικανοτήτων των εθνικών και τοπικών αρχών σε θέματα που αφορούν τη διασπορά.
- **Ανάπτυξη αποτελεσματικότερων τρόπων για την προώθηση της νόμιμης και κυκλικής μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένων συστημάτων μετανάστευσης εργατικού δυναμικού, με παράλληλο σεβασμό της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας και των αρμοδιοτήτων, καθώς και με πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των εργαζόμενων μεταναστών.**

Νομική συνεργασία

- Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και της Eurojust.
- Προσχώρηση στις πολυμερείς συμβάσεις για τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις και, ειδικότερα, στη σύμβαση του 1970 για τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων στην αλλοδαπή σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις, και εφαρμογή τους.
- Εργασίες για την προσχώρηση και την εφαρμογή πολυμερών συμβάσεων για την προστασία των παιδιών, ειδικότερα των συμβάσεων της Συνδιάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο στον τομέα του οικογενειακού δικαίου, όπως της σύμβασης του 1996 για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία ως προς τη γονική ευθύνη και τα μέτρα προστασίας των παιδιών και της σύμβασης του 2007 για την είσπραξη, σε διεθνές επίπεδο, απαιτήσεων διατροφής παιδιών και άλλων μορφών οικογενειακής διατροφής, με βάση τα αποτελέσματα των μελετών σκοπιμότητας που θα διεξαχθούν.

IV. Συνεργασία επί οικονομικών και άλλων τομεακών ζητημάτων

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης και της οικονομικής ολοκλήρωσης μέσω της βαθύτερης συνεργασίας σε τομεακά ζητήματα. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα ενημερώνει τακτικά την ΕΕ σχετικά με την πορεία της εναρμόνιση μέσω των ειδικών υποεπιτροπών και, κατά περίπτωση και με τη σύμφωνη γνώμη αμοτέρων των μερών, η ΕΕ θα παρέχει βοήθεια και εμπειρογνωσία για να συνδράμει τη Δημοκρατία της Μολδαβίας στη διαδικασία αυτή.

1. Δράση για το κλίμα

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την ενίσχυση του διαλόγου και της συνεργασίας για την κλιματική αλλαγή, όσον αφορά τα εξής:

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Συνεργασία με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας για την ανάπτυξη και την εφαρμογή μακροπρόθεσμου εγγράφου πολιτικής για χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που θα αντικατοπτρίζει την προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για το σύνολο της οικονομίας.
- Συνέχιση της συνεργασίας με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και παροχή βοήθειας σε αυτήν κατά τη διαδικασία ανάληψης της υποχρέωσης επίτευξης των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.
- Συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών, τη νεολαία και τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς για την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, ώστε να επέλθουν θετικές αλλαγές συμπεριφοράς.
- Συνέχιση της νομοθετικής εναρμόνισης με τη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τη δράση για το κλίμα που περιλαμβάνεται στη συμφωνία σύνδεσης και στο πλαίσιο της Ενεργειακής Κοινότητας.
- Συνεργασία για την εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού.
- Στο πλαίσιο των μέτρων για την πράσινη ανάκαμψη μετά την πανδημία της COVID-19, καταβολή προσπαθειών να βελτιωθεί η ανθεκτικότητα της οικονομίας στην κλιματική αλλαγή και ο οικολογικός προσανατολισμός της και να επιτευχθούν περιβαλλοντικοί και κλιματικοί στόχοι.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Συνεργασία με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας για την ανάπτυξη συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής ή άλλων μηχανισμών τιμολόγησης του διοξειδίου του άνθρακα.
- Συνεργασία με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας της οικονομίας της έως το 2050.

2. Περιβάλλον

Τα μέρη θα συνεργαστούν με τους εξής σκοπούς:

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Συνέχιση της εναρμόνισης με τη νομοθεσία της ΕΕ για το περιβάλλον όσον αφορά τα σχετικά έγγραφα πολιτικής, τους νόμους και το παράγωγο δίκαιο, ειδικότερα σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων, την επεξεργασία των λυμάτων, τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων, τη βιομηχανική ρύπανση, τις χημικές ουσίες, την προστασία της φύσης, την ανάπτυξη και διαχείριση των δασών, την ποιότητα του αέρα και την κλιματική αλλαγή.
- Ολοκλήρωση της θεσμικής μεταρρύθμισης του τομέα προκειμένου να οικοδομηθεί χρηστή περιβαλλοντική διοίκηση, η οποία θα διαθέτει τα αναγκαία κονδύλια του προϋπολογισμού και το αναγκαίο προσωπικό για την εφαρμογή και την επιβολή του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ. Ανάπτυξη και εφαρμογή οικονομικών μέσων στον τομέα του περιβάλλοντος.
- Συνεργασία με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας για την ανάπτυξη πράσινης και κυκλικής οικονομίας και τη διασφάλιση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων, ως μέσο συμβολής στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.
- Έναρξη της διαδικασίας προώθησης του συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) με σκοπό να ενθαρρυνθούν οι οργανισμοί και οι δημόσιοι φορείς να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους στον τομέα του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης.
- Συνεργασία για την εφαρμογή πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών στις οποίες η ΕΕ και η Δημοκρατία της Μολδαβίας είναι συμβαλλόμενα μέρη.
- Συνεργασία σε συγκεκριμένους τομείς όπως η επιτάχυνση της αναδάσωσης/δάσωσης και η βιώσιμη δασοκομία, η προστασία της βιοποικιλότητας και η κατάλληλη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών.
- Συνεργασία με σκοπό την ενίσχυση της διαχείρισης των υδάτινων πόρων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας σε διασυνοριακό πλαίσιο, με τη χρήση των βέλτιστων πρακτικών σε επίπεδο ΕΕ.
- Συνεργασία για την εφαρμογή πολιτικών που αποσκοπούν στη διασφάλιση της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτινων πόρων του ποταμού Δνείστερου, σε επίπεδο λεκανών απορροής ποταμού, κατά περίπτωση.
- Δημιουργία ενός αποτελεσματικού δικτύου της κοινωνίας των πολιτών για περιβαλλοντικά θέματα, με ισχυρές ικανότητες για την αποτελεσματική συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
- Διασφάλιση της αποδοτικής επιβολής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Συνεργασία με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας για την επίτευξη περαιτέρω προόδου προς τη δημιουργία μιας σύγχρονης, αποδοτικής ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστικής οικονομίας, σύμφωνα με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, της ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές και τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, μεταξύ άλλων με την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών ζητημάτων σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

3. Ψηφιακή οικονομία και κοινωνία

Τα μέρη θα συνεργάζονται κατά περίπτωση για την επίτευξη της έγκαιρης και πλήρους εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ που αναφέρεται στα σχετικά παραρτήματα της συμφωνίας σύνδεσης ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Επίσης, τα μέρη θα συνεργαστούν για την ενίσχυση της εναρμόνισης των ψηφιακών αγορών με την ΕΕ και μεταξύ των χωρών της ανατολικής εταιρικής σχέσης, καθώς και για την προώθηση σχετικών πρωτοβουλιών σε εθνικό επίπεδο στη Δημοκρατία της Μολδαβίας. Τα μέρη θα ενθαρρύνουν τη χρήση των δωρεάν και ανοικτών δεδομένων και υπηρεσιών που προσφέρει το διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ, και συγκεκριμένα το Galileo, το Copernicus και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υπέρθεσης για τη Γεωστατική Πλοήγηση (EGNOS), με σημαντικές δυνατότητες για την ψηφιακή οικονομία και για τη χάραξη τεκμηριωμένης πολιτικής. Τα μέρη θα συνεργαστούν με τους εξής σκοπούς:

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Συνέχιση της προσέγγισης της μολδαβικής νομοθεσίας με τη νομοθεσία της ΕΕ στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της υποδομής χωρικών δεδομένων.
- Πραγματοποίηση εργασιών για ενδεχόμενη αμοιβαία αναγνώριση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών εμπιστοσύνης με την ΕΕ, ως κύριο αποτέλεσμα του έργου EU4Digital.
- Εφαρμογή στη Δημοκρατία της Μολδαβίας της περιφερειακής συμφωνίας περιαγωγής και της περιφερειακής συμφωνίας ραδιοφάσματος μεταξύ των έξι χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης.
- Εφαρμογή στη Δημοκρατία της Μολδαβίας της εθνικής ευρυζωνικής στρατηγικής σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ και τις βέλτιστες πρακτικές, ειδικότερα όσον αφορά την ασφάλεια των ψηφιακών υποδομών.
- Στήριξη της εφαρμογής της ατζέντας για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, με έμφαση στις διασυνοριακές ηλεκτρονικές υπηρεσίες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, ως σημαντικό αποτέλεσμα του έργου EU4Digital.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Ενίσχυση της ψηφιακής οικονομίας στη Δημοκρατία της Μολδαβίας, ειδικότερα όσον αφορά τις ψηφιακές δεξιότητες, τα εκπαιδευτικά προγράμματα για τις ΤΠΕ, τη διείσδυση στην αγορά διαστημικών δεδομένων και σημάτων, την ψηφιακή καινοτομία, τα οικοσυστήματα νεοφυών επιχειρήσεων και την κυβερνοασφάλεια.
- Διευκόλυνση της ψηφιακής διακυβέρνησης μέσω της τυποποίησης των χωρικών δεδομένων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ.

4. Εκπαίδευση, κατάρτιση, νεολαία και αθλητισμός

Τα μέρη θα συνεργαστούν για τον συνολικό εκσυγχρονισμό και την εξασφάλιση της ποιότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η συνεργασία αυτή θα γίνει με τους εξής σκοπούς:

- Συνέχιση των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων για την αύξηση της αποδοτικότητας και της συνάφειας της παρεχόμενης εκπαίδευσης.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή μιας νέας εθνικής στρατηγικής για την εκπαίδευση με τίτλο «Εκπαίδευση 2030» και του προγράμματος εφαρμογής της.
- Ψηφιοποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ενσωμάτωση της καινοτομίας και των ψηφιακών μέσων σε όλα τα μαθησιακά πλαίσια.
- Μεγαλύτερη σύνδεση και σύγκλιση της εκπαίδευσης, της έρευνας και της καινοτομίας για σκοπούς οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.
- Προώθηση μιας στρατηγικής προσέγγισης για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (στο εξής: ΕΕΚ) ώστε να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα, η ποιότητα και η συνάφειά της.
- Ενίσχυση της συνεργασίας, της ανάπτυξης ικανοτήτων και της κινητικότητας μέσω προγραμμάτων και πρωτοβουλιών της ΕΕ και προώθηση της ενεργού συμμετοχής της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στο πρόγραμμα Erasmus + και στο πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης.
- Βελτίωση της ποιότητας της αρχικής και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών, βελτίωση της ελκυστικότητας της σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών, καθώς και βελτίωση της εξέλιξης αυτής.
- Βελτίωση της ποιότητας του διδακτικού υλικού, συμπεριλαμβανομένων βιβλίων προσαρμοσμένων στα νέα προγράμματα σπουδών.
- Προώθηση μιας στρατηγικής προσέγγισης όσον αφορά την πολιτική για τη νεολαία, ενίσχυση των επαφών και της συνεργασίας στον τομέα της μη τυπικής εκπαίδευσης.
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης χωρίς αποκλεισμούς σε όλα τα επίπεδα.
- Δημιουργία οικοσυστήματος διά βίου μάθησης, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργικής επικύρωσης της επαγγελματικής πείρας.

Στο πλαίσιο των συνολικών προσπαθειών για τη βελτίωση της ποιότητας και της συνάφειας του εκπαιδευτικού συστήματος και της δημιουργίας στενότερων δεσμών με την αγορά εργασίας, τα μέρη θα συνεργαστούν με τους εξής σκοπούς:

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Συνέχιση της προσαρμογής της επαγγελματικής και πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων τομέων όπως η ιατρική εκπαίδευση, στις ευρωπαϊκές ελάχιστες απαιτήσεις κατάρτισης.
- Μεταρρύθμιση των πανεπιστημίων της Μολδαβίας, ιδίως των παιδαγωγικών, τόσο από την άποψη της βελτιστοποίησης των πόρων όσο και από την άποψη της συνάφειας και του περιεχομένου των προγραμμάτων σπουδών.
- Εδραίωση του συστήματος ποιοτικού ελέγχου, μεταξύ άλλων μέσω της διεθνοποίησης της αξιολόγησης.
- Συνέχιση της ενίσχυσης των μέτρων κατά της διαφθοράς σε όλους τους τομείς.

- Ενοποίηση της ΕΕΚ με βάση το σχολείο και της διττής ΕΕΚ, ώστε να αυξηθούν η συνάφεια και η απασχολησιμότητα.
- Πλήρης κατάρτιση των εκπαιδευτικών σύμφωνα με τα νέα προγράμματα σπουδών.
- Δημιουργία αξιόπιστης βάσης δεδομένων για την εκπαίδευση, ώστε να είναι δυνατή η εκπόνηση τεκμηριωμένων μεταρρυθμίσεων, συνοδευόμενων από αξιολόγηση των ληφθέντων μέτρων.
- Επικαιροποίηση του πλαισίου πολιτικής στον τομέα της εκπαίδευσης σύμφωνα με τα διδάγματα που αντλήθηκαν.
- Συνέχιση της αναβάθμισης της θεσμικής ικανότητας όλων των σχετικών διοικητικών υπηρεσιών και οργανισμών που συμμετέχουν στη διακυβέρνηση της εκπαίδευσης.

Τα μέρη θα συνεργαστούν επίσης με σκοπό:

- την ανταλλαγή πληροφοριών και ορθών πρακτικών στον τομέα του αθλητισμού και της σωματικής άσκησης, με επίκεντρο τον υγιεινό τρόπο ζωής, το περιβάλλον, τις κοινωνικές και εκπαιδευτικές αξίες του αθλητισμού και τη χρηστή διακυβέρνηση στον αθλητισμό.
- τη συνέχιση της συνεργασίας στο πλαίσιο της ετήσιας Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Αθλητισμού.

5. Δημόσια υγεία

Τα μέρη θα συνεργαστούν με τους εξής σκοπούς:

- Κατάρτιση ενός νέου εγγράφου πολιτικής για την υγεία, με συνιστώσα ηλεκτρονικής υγείας, προκειμένου να βελτιωθεί η πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας και η ποιότητά τους.
- Κάλυψη πτυχών της υγείας που σχετίζονται με το φύλο, κυρίως μέσω της συνεκτίμησης των κινδύνων για την υγεία και των ασθενειών που πλήττουν ειδικά τις γυναίκες.
- Εκπόνηση και εφαρμογή του πολυετούς εθνικού σχεδίου θεσμικής ανάπτυξης για τη δημόσια υγεία (ANSP).
- Εφαρμογή ενός νέου εθνικού προγράμματος για την πρόληψη και τον έλεγχο των μη μεταδοτικών νοσημάτων (MMN) με στόχο τη μείωση της επιβάρυνσης από τις νόσους, τη μείωση του επιπολασμού των παραγόντων κινδύνου και τη βελτίωση του ελέγχου των νόσων, σύμφωνα με την ατζέντα των ΣΒΑ για το 2030.
- Αύξηση των βασικών γνώσεων για την υγεία, με ενδυνάμωση των τοπικών κοινοτήτων και του πληθυσμού ώστε να υιοθετηθεί ένας πιο υγιεινός τρόπος ζωής.
- Ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της δημόσιας υγείας, ειδικότερα με σκοπό τη βελτίωση της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση πανδημιών και την εφαρμογή των διεθνών υγειονομικών κανονισμών, καθώς και την ενίσχυση των συστημάτων υγείας.
- Συνέχιση της εναρμόνισης της νομοθεσίας της ΕΕ στον τομέα των μεταδοτικών νοσημάτων και της ποιότητας και ασφάλειας των ανθρώπινων οργάνων που προορίζονται για μεταμόσχευση.

- Προετοιμασία και έναρξη της εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών του Διεθνούς Συμβουλίου για την εναρμόνιση τεχνικών απαιτήσεων για την καταχώριση φαρμακευτικών προϊόντων για ανθρώπινη χρήση (ICH).

6. Οικονομική ανάπτυξη και ευκαιρίες της αγοράς

Τα μέρη θα συνεργαστούν για τη στήριξη της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στην καθιέρωση μιας πλήρως λειτουργικής οικονομίας της αγοράς και τη σταδιακή εναρμόνιση των πολιτικών της με τις πολιτικές της ΕΕ, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες αρχές της μακροοικονομικής σταθερότητας, των υγιών δημόσιων οικονομικών, του εύρωστου χρηματοπιστωτικού συστήματος και του βιώσιμου ισοζυγίου πληρωμών. Ειδικότερα, η συνεργασία αυτή συμβάλλει στην επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- Παρακολούθηση των εξελίξεων των μακροοικονομικών μεγεθών, εξέταση των βασικών προκλήσεων σε θέματα πολιτικής και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με βέλτιστες πρακτικές, με την ενίσχυση του τακτικού διαλόγου για μακροοικονομικά θέματα, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της χάραξης οικονομικής πολιτικής.
- Συνέχιση της ενίσχυσης της ανεξαρτησίας, των ρυθμιστικών εξουσιών και της δημιουργίας ικανοτήτων της Εθνικής Τράπεζας της Μολδαβίας και της Εθνικής Επιτροπής για τις Χρηματοπιστωτικές Αγορές σχετικά με τις πολιτικές ρύθμισης, εποπτείας και επίβλεψης του χρηματοπιστωτικού τομέα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρωστία του.
- Μετάδοση της πείρας της ΕΕ στους τομείς της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής, καθώς και σχετικά με τον διεθνή ρόλο του ευρώ, με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη των ικανοτήτων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας σε αυτούς τους τομείς.
- Ενίσχυση της ιδιοκτησιακής πολιτικής του κράτους με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητας των κρατικών επιχειρήσεων, τη μείωση των δημοσιονομικών κινδύνων και τη διασφάλιση ανοικτών, ανταγωνιστικών και διαφανών ιδιωτικοποιήσεων σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ.
- Εκπλήρωση των κριτηρίων για την ένταξη της χώρας τελικά στον ενιαίο χώρο πληρωμών σε ευρώ (SEPA).
- Βελτίωση των θεσμικών ικανοτήτων, της αποδοτικότητας, της διαφάνειας και του ρυθμιστικού πλαισίου ανταγωνισμού.

7. Εταιρικό δίκαιο, λογιστική και λογιστικός έλεγχος, και εταιρική διακυβέρνηση

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την προετοιμασία της Δημοκρατίας της Μολδαβίας όσον αφορά την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ και των διεθνών πράξεων που παρατίθενται στα σχετικά παραρτήματα της συμφωνίας σύνδεσης, ειδικότερα με τους εξής σκοπούς:

- Συνέχιση της εναρμόνισης της νομοθεσίας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας σχετικά με τον λογιστικό έλεγχο και τη λογιστική με τις ενωσιακές και διεθνείς πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα II της συμφωνίας σύνδεσης.
- Ανταλλαγή έγκαιρων, συναφών και ακριβών πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση της ισχύουσας νομοθεσίας και τη συμμόρφωσή της με το δίκαιο της ΕΕ,

βάσει της μορφής που έχει συμφωνηθεί μεταξύ των μερών, για την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ βάσει του συμφωνηθέντος χρονοδιαγράμματος.

- Προσδιορισμός τομέων στους οποίους θα πρέπει να παρασχεθεί κατάρτιση, ανάπτυξη ικανοτήτων και εμπειρογνώσια.
- Συνέχιση της υλοποίησης της μεταρρύθμισης του συστήματος υπηρεσιών επιθεώρησης και διαφόρων ελεγκτικών οργάνων για την αύξηση της αποδοτικότητας και τον περιορισμό του πεδίου διαφθοράς, με απώτερους στόχους τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την ενίσχυση της επιβολής του νόμου και των προτύπων.
- Ανάπτυξη της διοικητικής ικανότητας των δημόσιων οργανισμών της Δημοκρατίας της Μολδαβίας που ασχολούνται με την εφαρμογή του εταιρικού δικαίου, τη λογιστική και τον λογιστικό έλεγχο, καθώς και την εταιρική διακυβέρνηση.
- Έναρξη συζητήσεων σχετικά με τη δημιουργία μητρώου πραγματικών δικαιούχων των εταιρειών.
- Βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου σχετικά με την επίλυση υποθέσεων που αφορούν αφερεγγυότητα επιχειρήσεων / παύση δραστηριοτήτων επιχειρήσεων.

8. Απασχόληση, κοινωνικές πολιτικές και ισότητα ευκαιριών

Τα μέρη θα συνεργαστούν για να διασφαλίσουν αξιοπρεπή εργασία και δίκαιες συνθήκες εργασίας για όλους, να ενισχύσουν την ισότητα των ευκαιριών και την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, να καταπολεμήσουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Τα μέρη θα συνεργαστούν για να διασφαλίσουν αξιοπρεπή εργασία και δίκαιες συνθήκες εργασίας:

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Πλήρης εναρμόνιση της μολδαβικής νομοθεσίας με τη νομοθεσία της ΕΕ για την εργασία και για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία (ΥΑΕ) σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα της συμφωνίας σύνδεσης και διασφάλιση της συμμόρφωσης με τα πρότυπα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ).
- Θέσπιση ενός αποτελεσματικού συστήματος επιθεώρησης εργασίας για την ΥΑΕ, τα εργασιακά δικαιώματα και τις συνθήκες εργασίας και εναρμόνισή του με τα πρότυπα της ΔΟΕ (νομικό πλαίσιο και ικανότητες).
- Σχεδιασμός προσέγγισης για την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας και της άτυπης απασχόλησης.
- Ενίσχυση των ικανοτήτων του Παρατηρητηρίου της Αγοράς Εργασίας.
- Διασφάλιση αποτελεσματικού κοινωνικού διαλόγου και συλλογικών διαπραγματεύσεων.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Αποτελεσματική εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας για την ΥΑΕ, ειδικότερα με τους εξής τρόπους:
 - Ενίσχυση των διοικητικών ικανοτήτων και των ικανοτήτων επιβολής της νομοθεσίας, κυρίως της επιθεώρησης εργασίας και των αρμόδιων δικαστικών οργάνων.

- Κατάρτιση των κοινωνικών εταίρων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, δικαστών κ.λπ. και ευαισθητοποίηση.
- Εφαρμογή και παρακολούθηση της προσέγγισης για την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας και της άτυπης απασχόλησης.

Ενίσχυση της ισότητας ευκαιριών και της πρόσβασης στην αγορά εργασίας

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Διαμόρφωση μιας προσέγγισης πολιτικής για την ενθάρρυνση της μεγαλύτερης συμμετοχής στην αγορά εργασίας.
- Ενίσχυση των προσεγγίσεων πολιτικής για τη στήριξη της μετάβασης των νέων στην εργασία.
- Ενίσχυση των ικανοτήτων των διοικητικών αρχών και των φορέων που είναι αρμόδιοι για την ανάπτυξη και την εφαρμογή της πολιτικής απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής, ειδικότερα των υπηρεσιών απασχόλησης και των κοινωνικών υπηρεσιών.
- Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας και επιδίωξη της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών στην αμειβόμενη εργασία —μεταξύ άλλων με την κατάλληλη προστασία των εγκύων εργαζομένων και τη διασφάλιση της ισότητας των φύλων όσον αφορά τους μισθούς.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Ενίσχυση των ικανοτήτων των διοικητικών αρχών και των φορέων που είναι αρμόδιοι για την ανάπτυξη και την εφαρμογή της πολιτικής απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής, ειδικότερα των υπηρεσιών απασχόλησης και των κοινωνικών υπηρεσιών.

Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Διασφάλιση της παροχής στήριξης από το σύστημα κοινωνικής προστασίας για τη δραστηριοποίηση (συμμετοχή στην αγορά εργασίας), καθώς και της επάρκειας και της βιωσιμότητας των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας και συνταξιοδότησης.

9. Προστασία των καταναλωτριών και των καταναλωτών

Ενόψει της προετοιμασίας για την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ και των διεθνών πράξεων που αναφέρονται στο σχετικό παράρτημα της συμφωνίας σύνδεσης, τα μέρη θα συνεργαστούν με τους εξής σκοπούς:

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Εφαρμογή του πολυετούς σχεδίου θεσμικής ανάπτυξης της Αρχής Προστασίας του Καταναλωτή (στο εξής: CPA).
- Εφαρμογή του πολυετούς σχεδίου θεσμικής ανάπτυξης του εθνικού οργανισμού ασφάλειας τροφίμων (στο εξής: ANSA).

- Επανεξέταση της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 για τη συνεργασία όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών υπό το πρίσμα της αντικατάστασής του από τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/2394, της 17ης Ιανουαρίου 2020, σχετικά με τη συνεργασία για την προστασία των καταναλωτών, με τον οποίο θεσπίστηκαν πρόσθετες ελάχιστες εξουσίες και απαιτήσεις για τις αρμόδιες αρχές και άλλες σχετικές διατάξεις.
- Συμφωνία για την προσθήκη της οδηγίας 2013/11/ΕΕ για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών («οδηγία ΕΕΚΔ») στον κατάλογο του κεκτημένου της καταναλωτικής νομοθεσίας της ΕΕ με το οποίο πρέπει να εναρμονιστεί η νομοθεσία της Μολδαβίας.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Θέσπιση και ενεργοποίηση εθνικού συστήματος που θα καθιστά δυνατή την αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των εθνικών ενδιαφερόμενων φορέων σχετικά με επικίνδυνα καταναλωτικά προϊόντα πλην τροφίμων και την ανάκλησή τους, με βάση το ενωσιακό σύστημα ταχείας ανταλλαγής πληροφοριών για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων.
- Με βάση την αξιολόγηση της ΕΕ όσον αφορά τη συμμόρφωση του αντίστοιχου εθνικού συστήματος με την οδηγία για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων, τα μέρη θα συζητήσουν τα πιθανά βήματα που πρέπει να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο της συνεργασίας τους.
- Θέσπιση και ενεργοποίηση συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με επικίνδυνα καταναλωτικά προϊόντα στον τομέα των τροφίμων, με βάση ένα ενωσιακό πρότυπο συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές.
- Ενσωμάτωση των διαφόρων σημείων ελέγχου της ασφάλειας των τροφίμων (συννοριακό σημείο ελέγχου, φυτοϋγειονομικές και ζωοϋγειονομικές υπηρεσίες και εθνικό κέντρο ελέγχου και πιστοποίησης καλλιιεργειών και εδάφους) σε ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Πληροφοριών.
- Περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή διαδικασιών ελέγχου, ανάλυσης και διαχείρισης βάσει κινδύνου για τρόφιμα και άλλα προϊόντα.
- Περιοδική αξιολόγηση του πολυετούς σχεδίου θεσμικής ανάπτυξης της CPA και, εάν είναι απαραίτητο, αναθεώρησή του.
- Περιοδική αξιολόγηση του πολυετούς σχεδίου θεσμικής ανάπτυξης του ANSA και, εάν είναι απαραίτητο, αναθεώρησή του.
- Περαιτέρω εναρμόνιση του υγειονομικού και φυτοϋγειονομικού νομικού και κανονιστικού πλαισίου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας με το κεκτημένο της ΕΕ.
- Συνέχιση της σταδιακής εναρμόνισης της νομοθεσίας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας με τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ και τις διεθνείς πράξεις.
- Ενθάρρυνση της ανάπτυξης ανεξάρτητων ενώσεων καταναλωτών και καταναλωτριών, συμπεριλαμβανομένων ΜΚΟ καταναλωτών και καταναλωτριών, και των επαφών μεταξύ εκπροσώπων των καταναλωτριών και των καταναλωτών, καθώς και της συνεργασίας μεταξύ αρχών και ΜΚΟ στον τομέα της προστασίας των καταναλωτριών και των καταναλωτών.

- Ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για την επιβολή της προστασίας των καταναλωτριών και των καταναλωτών στη Δημοκρατία της Μολδαβίας, κυρίως με την κατάρτιση κυβερνητικών υπαλλήλων και άλλων εκπροσώπων των συμφερόντων των καταναλωτριών και των καταναλωτών, όσον αφορά τη μεταφορά της νομοθεσίας της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο και την επακόλουθη εφαρμογή και επιβολή της.

10. Στατιστικά στοιχεία

Τα μέρη θα συνεργαστούν για να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση του εθνικού στατιστικού συστήματος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας με τη νομοθεσία της ΕΕ για τα στατιστικά στοιχεία που καθορίζεται στη συλλογή απαιτήσεων σχετικά με τις στατιστικές (Statistical Requirements Compendium) της Eurostat, καθώς και τη συμμόρφωση με τον Κώδικα ορθής πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές, ο οποίος καθορίζει τις αρχές για την ανάπτυξη, την παραγωγή και τη διάδοση στατιστικών στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος. Τα μέρη θα συνεργαστούν με τους εξής σκοπούς:

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Διασφάλιση της επαγγελματικής ανεξαρτησίας της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας και άλλων εθνικών αρχών (παραγωγών επίσημων στατιστικών).
- Ανάπτυξη των ικανοτήτων της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, της Εθνικής Τράπεζας της Μολδαβίας και άλλων εθνικών παραγωγών επίσημων στατιστικών.
- Εκσυγχρονισμός των συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας και της Εθνικής Τράπεζας της Μολδαβίας. Ο εκσυγχρονισμός θα πρέπει να περιλαμβάνει την ενοποίηση της υποδομής ΤΠΕ (για την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία) εντός του υφιστάμενου νομικού πλαισίου και την εφαρμογή νέων τεχνολογιών, επικαιροποιημένων μεθόδων και μεθοδολογιών στη διαδικασία παραγωγής στατιστικών και στη διάδοση των στοιχείων.
- Ενίσχυση του συντονισμού στο εθνικό στατιστικό σύστημα, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού, της έγκρισης και της τυποποίησης των άλλων εθνικών αρχών (παραγωγών επίσημων στατιστικών).
- Ενίσχυση της διαχείρισης της ποιότητας, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα ποιότητας, και προσπάθειες για την ενίσχυση των ικανοτήτων της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας για τη θέσπιση συστήματος διαχείρισης της ποιότητας.
- Ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών για συστηματική αξιολόγηση της ποιότητας και υποβολή εκθέσεων σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα ποιότητας.
- Τυποποίηση της ταξινόμησης των περιπτώσεων μη απάντησης σε όλες τις έρευνες για τα νοικοκυριά.
- Ανάπτυξη σχεδίου για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου για τις στατιστικές που αφορούν τη δωρεάν πρόσβαση σε διοικητικές πηγές δεδομένων για στατιστικούς σκοπούς και δημιουργία επίσημων μηχανισμών για την άρση των υφιστάμενων εμποδίων στην πρόσβαση σε ατομικά δεδομένα για στατιστικούς σκοπούς.
- Επικαιροποίηση και βελτίωση των πολιτικών διάδοσης και επικοινωνίας.

- Προετοιμασία και διεξαγωγή της απογραφής πληθυσμού και στέγασης στο πλαίσιο του γύρου του 2020.
- Περαιτέρω ενίσχυση των ικανοτήτων κατάρτισης της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, μεταξύ άλλων με την ανάπτυξη ενός κέντρου συνεχούς κατάρτισης σε θέματα στατιστικής.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Ανάπτυξη επαρκών και αξιόπιστων δεδομένων που θα επιτρέψουν στη Δημοκρατία της Μολδαβίας να συμπεριληφθεί στον ευρωπαϊκό πίνακα αποτελεσμάτων για την καινοτομία.
- Διενέργεια τομεακής αξιολόγησης ειδικών στατιστικών τομέων (τουλάχιστον 5) με βάση τη συμμόρφωση με τα ευρωπαϊκά στατιστικά πρότυπα και προσαρμογή της παραγωγής και της διάδοσης των δεδομένων σύμφωνα με τις συστάσεις.
- Ενίσχυση των διαδικασιών προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο της πολιτικής εμπιστευτικότητας και των σχετικών κατευθυντήριων γραμμών, σύμφωνα με τον νόμο για τις στατιστικές και τα πρότυπα της ΕΕ.

11. Φορολογία και τελωνεία

Τα μέρη θα συνεχίσουν να συνεργάζονται σε τελωνειακά και φορολογικά θέματα. Η συνεργασία θα περιλαμβάνει βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες εργασίες με τους εξής σκοπούς:

- Συνέχιση της προσέγγισης της νομοθεσίας στον τελωνειακό τομέα με την εφαρμογή του τελωνειακού κώδικα του 2021 σύμφωνα με τον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα και άλλες πράξεις που απαριθμούνται στο παράρτημα XXVI της συμφωνίας σύνδεσης.
- Εφαρμογή της φάσης 5 του νέου μηχανογραφημένου συστήματος διαμετακόμισης (NCTS) και προσχώρηση στη σύμβαση περί κοινού καθεστώτος διαμετακόμισης (επί του παρόντος, μόνο με καθεστώς παρατηρητή).
- Συνέχιση της διαδικασίας διασφάλισης της αμοιβαίας αναγνώρισης των εγκεκριμένων οικονομικών φορέων (AEO).
- Εφαρμογή αποτελεσματικού συστήματος παρακολούθησης των εισαγωγών προϊόντων υποκειμένων σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης (αλκοόλης και προϊόντων καπνού) που απαλλάσσονται από την καταβολή τελωνειακών δασμών, ειδικών φόρων κατανάλωσης και ΦΠΑ. Οι προτεινόμενες δράσεις θα πραγματοποιηθούν με τη χρήση ειδικών σημάτων και τη μείωση των ανώτατων ορίων χαρακτηρισμού του λαθρεμπορίου ως εγκλήματος για την επίρριψη ποινικής ευθύνης.
- Βελτίωση της ικανότητας της φορολογικής διοίκησης να αποφεύγει την συσσώρευση καθυστερούμενων οφειλών, να διασφαλίζει αποτελεσματική είσπραξη των φόρων και να ενισχύει την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης και της φοροαποφυγής.

- Συνέχιση της ανάπτυξης της συνεργασίας με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και με τις φορολογικές διοικήσεις των κρατών μελών της ΕΕ με την αλληλοενημέρωση για νέες εμπειρίες και τάσεις στον τομέα της φορολογίας.
- Διασφάλιση της εφαρμογής των συστάσεων των εμπειρογνομόνων του Παγκόσμιου Φόρουμ του ΟΟΣΑ σχετικά με τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών σε φορολογικά θέματα.
- Διασφάλιση της εφαρμογής κανονισμών για τα καταστήματα αφορολόγητων ειδών που συμμορφώνονται πλήρως με τους κανονισμούς της ΕΕ, με περιορισμό των πωλήσεων αφορολόγητων ειδών στους ταξιδιώτες που μεταβαίνουν στο εξωτερικό αεροπορικώς ή διά θαλάσσης.
- Ενίσχυση της συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης και την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου τσιγάρων.
- Επανεξέταση και ενίσχυση των κυρώσεων του ποινικού κώδικα και του κώδικα παραβάσεων, ώστε να διασφαλιστεί ένα κατάλληλο αποτρεπτικό αποτέλεσμα για την πρόληψη και την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και της φοροδιαφυγής.
- Προσχώρηση στο πρωτόκολλο για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού της σύμβασης-πλαισίου του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τον έλεγχο του καπνού
- Εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τις διατάξεις του δικαίου της ΕΕ σύμφωνα με το σχετικό παράρτημα της συμφωνίας σύνδεσης, δηλαδή με τις διατάξεις που αφορούν τον ΦΠΑ και τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης:

Προϊόντα καπνού

- Σταδιακή αύξηση του ειδικού φόρου κατανάλωσης για τον καπνό στο ελάχιστο όριο της ΕΕ σύμφωνα με τη συμφωνία σύνδεσης.

Ειδικό φόρο κατανάλωσης για την αλκοόλη

- Εναρμόνιση της νομοθεσίας με την οδηγία της ΕΕ για τη διάρθρωση των ειδικών φόρων κατανάλωσης που επιβάλλονται στην αλκοόλη και τα αλκοολούχα ποτά, ώστε να διασφαλιστεί η εναρμόνιση με τη διάρθρωση της ΕΕ.

Φορολογία των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας

- Εναρμόνιση της νομοθεσίας με τις διατάξεις του σχετικού παραρτήματος της συμφωνίας σύνδεσης, ώστε να διασφαλιστεί η εναρμόνιση με το ελάχιστο όριο της ΕΕ.

12. Βιομηχανική πολιτική και πολιτική στον τομέα των επιχειρήσεων

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την περαιτέρω βελτίωση του επιχειρηματικού και κανονιστικού περιβάλλοντος στη Δημοκρατία της Μολδαβίας, για την τόνωση των επενδύσεων και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων κάθε τύπου εταιρειών, με έμφαση στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρήσεων. Αυτή η συνεργασία θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- Έγκριση και εφαρμογή νέου προγράμματος τομεακής ανάπτυξης για τις ΜΜΕ για την περίοδο 2021-2025, με βάση την πιο πρόσφατη αξιολόγηση της πρωτοβουλίας υπέρ των μικρών επιχειρήσεων («Small Business Act»).
- Ενίσχυση της ικανότητας του Οργανισμού για την Ανάπτυξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ODIMM) να εφαρμόζει προγράμματα στήριξης των ΜΜΕ.
- Διευκόλυνση της συμμετοχής της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στο νέο πρόγραμμα για την ενιαία αγορά, την ανταγωνιστικότητα και τις επιχειρήσεις (μέρος για την Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων και τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων επακολούθησης του δικτύου Enterprise Europe Network και του προγράμματος «Erasmus για νέους/νέες επιχειρηματίες»).
- Ενίσχυση των ενώσεων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των κλαδικών ενώσεων) με σκοπό τη βελτίωση του διαλόγου μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.
- Συνεργασία, μεταξύ άλλων με διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, για την περαιτέρω βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση.
- Ενίσχυση των παρόχων υπηρεσιών επιχειρηματικής ανάπτυξης.
- Προώθηση της εφαρμογής πράσινων πρακτικών στις διαδικασίες λειτουργίας των ΜΜΕ για την αποδοτική χρήση των πόρων και μια βιώσιμη οικονομία.
- Τόνωση της ανάπτυξης προγραμμάτων και μέσων για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ, σύμφωνα με μια προσέγγιση εθνικής και περιφερειακής ανάπτυξης μέσω της έξυπνης εξειδίκευσης.
- Διευκόλυνση της μεταφοράς τεχνολογίας και ενίσχυση των γνώσεων, των ικανοτήτων και της ετοιμότητας των ΜΜΕ να εφαρμόζουν καινοτομίες.
- Στήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού του ιδιωτικού τομέα με τη διευκόλυνση του ψηφιακού γραμματισμού, την τόνωση της αυτοματοποίησης και της χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης.
- Ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, ειδικότερα στις αγροτικές περιοχές, ως εφικτής επιχειρηματικής προσέγγισης για τις μολδαβικές ΜΜΕ, προκειμένου να μειωθούν οι κοινωνικές ανισότητες, να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και να διευκολυνθεί η πρόσβαση μειονεκτουσών ομάδων σε οικονομικές ευκαιρίες.
- Συνεργασία με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και στήριξή της για τη θέσπιση τεκμηριωμένων και αποτελεσματικών μέτρων για τη στήριξη των μολδαβικών ΜΜΕ και εργαζομένων κατά τη διάρκεια της πανδημίας της COVID-19 και κατά το στάδιο ανάκαμψης μετά το πέρας της πανδημίας.

13. Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την εναρμόνιση της πολιτικής και της νομοθεσίας με την κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) της ΕΕ και, ειδικότερα, όσον αφορά τα εξής:

- Προώθηση του εκσυγχρονισμού της γεωργίας, της ανάπτυξης τομέων με προστιθέμενη αξία και εξαγωγικό δυναμικό, με παράλληλη διασφάλιση της μεταφοράς γνώσεων στους γεωργούς.

- Διασφάλιση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων, ειδικότερα με την ανάληψη δράσης κατά της διάβρωσης του εδάφους, τη στήριξη της βιολογικής γεωργίας και την εφαρμογή δράσεων που σχετίζονται με το κλίμα.
- Μείωση της ευαισθησίας του γεωργικού τομέα στους κλιματικούς κινδύνους.
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές, μεταξύ άλλων με τη διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στις αγροτικές περιοχές και την ανάπτυξη του αγροτουρισμού.
- Περαιτέρω ανάπτυξη της προσέγγισης LEADER και επέκταση της συνεργασίας με ομάδες τοπικής δράσης. Ενσωμάτωσή της στις εθνικές πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης.
- Ανάπτυξη, προώθηση και εφαρμογή τομεακών προγραμμάτων για ειδικούς γεωργικούς υποτομείς.
- Ανάπτυξη των ικανοτήτων της κεντρικής διοίκησης και των τοπικών διοικήσεων σχετικά με τις πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης.
- Ενίσχυση της ικανότητας του Γεωργικού Οργανισμού Παρεμβάσεων και Πληρωμών (APIA) να διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αποδοτικότητα και την προβλεψιμότητα των εκταμιευόμενων κρατικών ενισχύσεων.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή του προγράμματος NARDS 2020+.

14. Αλιεία και ναυτιλιακή πολιτική

Τα μέρη θα συνεργαστούν με τους εξής σκοπούς:

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Προώθηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης όσον αφορά τα ύδατα, τη θάλασσα και τη ναυτιλία με τη θέσπιση ενός διυπουργικού συντονιστικού μηχανισμού για θέματα που αφορούν τη θάλασσα, ο οποίος θα απαρτίζεται από τα αρμόδια υπουργεία και υπηρεσίες και θα κατευθύνει τις εργασίες για την εφαρμογή του κοινού θαλάσσιου θεματολογίου για τη Μαύρη Θάλασσα και της στρατηγικής της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη, καθώς και δημιουργία σχετικών συνεργειών μεταξύ τους.
- Ενεργός συμβολή στην εφαρμογή του κοινού θαλάσσιου θεματολογίου για τη Μαύρη Θάλασσα, στήριξη του εντοπισμού έργων ελκυστικών για τις τράπεζες και συμμετοχή στις τακτικές συνεδριάσεις της οικείας διευθύνουσας ομάδας.
- Ενίσχυση της διμερούς και πολυμερούς συνεργασίας και στήριξη των εργασιών στο πλαίσιο της Γενικής Επιτροπής Αλιείας για τη Μεσόγειο (ΓΕΑΜ), με σκοπό την επίτευξη περαιτέρω προόδου όσον αφορά τη βιωσιμότητα της αλιείας και την εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεων για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια.
- Στήριξη της εφαρμογής, αφενός, της υπουργικής δήλωσης της Σόφιας του 2018 σχετικά με τη βιωσιμότητα της αλιείας στη Μαύρη Θάλασσα και τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και, αφετέρου, της νέας στρατηγικής της Γενικής Επιτροπής Αλιείας για τη Μεσόγειο (ΓΕΑΜ) για το 2030.
- Ενίσχυση της τεχνικής και επιστημονικής συνεργασίας στο πλαίσιο των φόρουμ υδατοκαλλιέργειας της ΓΕΑΜ, ειδικότερα των κέντρων υδατοκαλλιέργειας στον

Εύξεινο Πόντο, προκειμένου να ενισχυθεί η βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας.

- Διασφάλιση της μη καταχώρισης σκαφών που περιλαμβάνονται σε καταλόγους παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης (ΠΑΑ) αλιείας σε περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας στο κρατικό νηολόγιο της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.
- Διασφάλιση ότι όλα τα σκάφη που ασκούν αλιευτικές και συναφείς με την αλιεία δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της αλίευσης, μεταποίησης, προμήθειας ή μεταφοράς ιχθύων, θεωρούνται αλιευτικά σκάφη και δεν είναι πια νηολογημένα υπό τη σημαία της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Ο όρος «αλιευτικό σκάφος» που προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία της Μολδαβίας θα πρέπει να συνάδει με τις διεθνείς πράξεις που αφορούν την αλιεία στο πλαίσιο αυτό.
- Ενεργός συνεργασία για την καταπολέμηση της ΠΑΑ αλιείας.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης των πόρων υδατοκαλλιέργειας και της συλλογής δεδομένων για την υδατοκαλλιέργεια.
- Βελτίωση, αφενός, της αποδοτικότητας των αγορών με πρότυπα εμπορίας και, αφετέρου, της ιχνηλασιμότητας των αλιευτικών προϊόντων.
- Περαιτέρω εφαρμογή του κοινού θαλάσσιου θεματολογίου για τον Εύξεινο Πόντο και των εξελίξεων του, μέσω συγκεκριμένων έργων και πολιτικής δέσμευσης για τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

15. Ενέργεια

Τα μέρη θα συνεχίσουν να συνεργάζονται στενά για τη βελτίωση της ενεργειακής ασφάλειας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, μεταξύ άλλων μέσω της αύξησης της ενεργειακής απόδοσης, καθώς και της διαφοροποίησης των οδών και των πηγών εφοδιασμού των φορέων ενέργειας. Κοινός στόχος παραμένει η δημιουργία μιας ανταγωνιστικής και διαφανούς αγοράς ενέργειας στη Δημοκρατία της Μολδαβίας και η ενσωμάτωσή της στην ενεργειακή αγορά της ΕΕ μέσω της σταδιακής εναρμόνισης με την ενεργειακή νομοθεσία της ΕΕ. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα δώσει προτεραιότητα στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές και την ενεργειακή απόδοση ως βάση για την καθαρή και περιβαλλοντικά ορθή ενεργειακή μετάβαση της χώρας, σύμφωνα με τον στόχο της ΕΕ για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Τα μέρη θα συνεργαστούν με τους εξής ειδικότερους σκοπούς:

Ενεργειακή ασφάλεια

- Βελτίωση της ενεργειακής ασφάλειας με αυξημένη διαφοροποίηση των οδών και των πηγών εφοδιασμού των φορέων ενέργειας, όπως την περαιτέρω ανάπτυξη τοπικών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), καθώς και με την ολοκλήρωση και την ενίσχυση των ενεργειακών διασυνδέσεων με την ΕΕ. Συγκεκριμένα:
 - Διευκόλυνση της πλήρους χρήσης, στην αγορά φυσικού αερίου, του πρόσφατα ολοκληρωμένου αγωγού Ungheni-Chisinau, μέσω της διασφάλισης της ορθής εφαρμογής των σχετικών νομικών διατάξεων του πρωτογενούς και του παράγωγου δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των κωδίκων των δικτύων

φυσικού αερίου, προκειμένου να καταστεί δυνατός ο πρόσθετος εφοδιασμός σε ανταγωνιστική βάση και η αυξημένη διασυνδεσιμότητα με την ΕΕ.

- Ολοκλήρωση της διασύνδεσης με το ρουμανικό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου να διαφοροποιηθεί ο εφοδιασμός της Δημοκρατίας της Μολδαβίας με ηλεκτρική ενέργεια.

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

Ολοκλήρωση των αγορών ενέργειας

- Συνέχιση των ενεργειών για την περαιτέρω ολοκλήρωση της αγοράς ενέργειας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στην αγορά της ΕΕ.
- Σταδιακή αύξηση της εναρμόνισης της ενεργειακής νομοθεσίας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας με τη νομοθεσία της ΕΕ, σύμφωνα με το (αναθεωρημένο) παράρτημα VIII της συμφωνίας σύνδεσης και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συνθήκη για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας.
- Πλήρης εφαρμογή της τρίτης δέσμης νομοθετικών μέτρων για την ενέργεια. Επομένως, οριστικοποίηση της αποδεσμοποίησης στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου το συντομότερο δυνατόν, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της συνθήκης για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας και σε στενή διαβούλευση με τη Γραμματεία της Ενεργειακής Κοινότητας, προκειμένου να σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά την ελευθέρωση της αγοράς, να καταστεί δυνατή η πραγματική πρόσβαση τρίτων και το άνοιγμα της αγοράς και να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία και η λογοδοσία της εθνικής ρυθμιστικής αρχής για τη διασφάλιση διαφανούς και σταθερού ρυθμιστικού περιβάλλοντος.
- Αύξηση της διαφάνειας στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας για την ανάπτυξη ενός ελκυστικού και σταθερού επενδυτικού κλίματος μέσω της αντιμετώπισης θεσμικών, νομικών, φορολογικών και άλλων συνθηκών.

Ενεργειακή απόδοση, ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές — μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας

- Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης γενικά, αλλά με προτεραιότητα στον τομέα των κτιρίων.
- Αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, παράλληλα με τη διασφάλιση ότι ο ενεργειακός εφοδιασμός παραμένει ασφαλής και οικονομικά προσιτός για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις. Για τον σκοπό αυτόν, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η πλήρης ολοκλήρωση, διασύνδεση και σταδιακή ψηφιοποίηση της αγοράς ενέργειας.
- Βάσει της νομοθεσίας για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ανάπτυξη καθεστώτων στήριξης, διοικητικών κανόνων και άλλων μέτρων για την προώθηση της μεγαλύτερης χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, παράλληλα με τη διασφάλιση ότι ο ενεργειακός εφοδιασμός παραμένει ασφαλής και οικονομικά προσιτός για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις.
- Δημιουργία ευνοϊκού και σταθερού επενδυτικού πλαισίου βασισμένου στην αγορά για την αύξηση των επενδύσεων στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, με τη χρήση βέλτιστων πρακτικών της ΕΕ.

- Διασφάλιση της απανθρακοποίησης με το χαμηλότερο δυνατό κόστος μέσω της έξυπνης ενσωμάτωσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης και άλλων βιώσιμων λύσεων σε όλους τους τομείς.

Πυρηνική ασφάλεια

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Συνεργασία για την ασφαλή διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων στη Δημοκρατία της Μολδαβίας με στήριξη της εφαρμογής της εθνικής στρατηγικής του 2017 για τη διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων.

16. Μεταφορές

Τα μέρη θα συνεργαστούν για τη διασφάλιση της περαιτέρω εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ που αναφέρεται στα παραρτήματα της συμφωνίας σύνδεσης και για τη στήριξη της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, με έμφαση στη συνδεσιμότητα, την οδική ασφάλεια και τα βιώσιμα συστήματα μεταφορών. Η συνεργασία αυτή θα γίνει με τους εξής σκοπούς:

— στον τομέα της συνδεσιμότητας:

- Εφαρμογή των διατάξεων της συμφωνίας κοινού αεροπορικού χώρου ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας, η οποία έχει τη δυνατότητα να τονώσει τον τουρισμό και, ως εκ τούτου, την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.
- Συνεργασία με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας για την εκπόνηση και την εφαρμογή ενός νέου εγγράφου εθνικής πολιτικής για τις μεταφορές (την κινητικότητα), συμπεριλαμβανομένου ενός εγγράφου για τη θαλάσσια πολιτική της χώρας.
- Αναβάθμιση των προτύπων για την ασφάλεια, την προστασία και το θαλάσσιο περιβάλλον, η οποία θα οδηγήσει σε βελτίωση των επιδόσεων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας ως κράτους σημαίας, στο πλαίσιο του μνημονίου συνεννόησης των Παρισίων για τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος λιμένα.
- Συνεργασία με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας για τη μεταρρύθμιση του τομέα των εσωτερικών πλωτών μεταφορών, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας υποδομής και θεσμών.
- Υλοποίηση των έργων υποδομής τα οποία προσδιορίστηκαν με την επέκταση του ενδεικτικού κεντρικού δικτύου ΔΕΔ-Μ και περιλαμβάνονται στο ενδεικτικό επενδυτικό σχέδιο δράσης της Επιτροπής για το ΔΕΔ-Μ του Ιανουαρίου 2019. Η υλοποίηση των έργων προτεραιότητας που προσδιορίζονται στο σχέδιο δράσης αναμένεται να οδηγήσει στην ολοκλήρωση του ενδεικτικού κεντρικού δικτύου ΔΕΔ-Μ έως το 2030, με αποτέλεσμα καλύτερες, αποδοτικότερες και ασφαλέστερες μεταφορικές συνδέσεις μεταξύ της ΕΕ και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Ενδεχόμενη περαιτέρω ανάπτυξη του ρόλου της λεκάνης της Μαύρης Θάλασσας ως «γέφυρας» από άποψη συνδεσιμότητας.

— στον τομέα της οδικής ασφάλειας

- Βελτίωση του ισχύοντος συστήματος συλλογής δεδομένων σχετικά με την οδική ασφάλεια στη Δημοκρατία της Μολδαβίας με την ανάπτυξη μιας εθνικής βάσης δεδομένων για την οδική ασφάλεια, η οποία θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως βάση

για μια πιο προσαρμοσμένη πολιτική οδικής ασφάλειας (πολιτική οδικής ασφάλειας και έγγραφα προγραμματισμού εφαρμογής).

— στον τομέα των βιώσιμων συστημάτων μεταφορών

- Μεταρρύθμιση του σιδηροδρομικού τομέα για τη διασφάλιση ανταγωνιστικών, αξιόπιστων και ασφαλών σιδηροδρομικών υπηρεσιών που θα μπορούσαν να συμβάλουν στη μετατόπιση των εμπορευματικών μεταφορών από τα οδικά στα σιδηροδρομικά δίκτυα, ως μέρος της διαδικασίας αύξησης της βιωσιμότητας του τομέα των μεταφορών.
- Βελτίωση της αστικής κινητικότητας με δεδομένη την απανθρακοποίηση του τομέα των μεταφορών και ανάπτυξη στενότερης συνεργασίας στον τομέα του σχεδιασμού της βιώσιμης αστικής κινητικότητας.
- Από κοινού διεξαγωγή εκστρατειών ευαισθητοποίησης με στόχο το κοινό, ώστε οι πολίτες να ενημερωθούν σχετικά με εναλλακτικούς τρόπους κινητικότητας στις πόλεις, όπως το ποδήλατο και τα δημόσια μέσα μεταφοράς, με σκοπό τη μείωση της ρύπανσης και της συμφόρησης.
- Στήριξη της διάδοσης της χρήσης ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων για τη μείωση της ρύπανσης και την ενίσχυση των περιβαλλοντικών επιδόσεων του τομέα των μεταφορών.
- Τα κράτη μέλη της ΕΕ θα εξετάσουν τη δυνατότητα σταδιακού ανοίγματος της αγοράς των οδικών μεταφορών με βάση την πρόοδο που έχει σημειώσει η Δημοκρατία της Μολδαβίας ως προς τη μεταφορά του σχετικού κεκτημένου της ΕΕ.

17. Τουρισμός

Τα μέρη θα συνεργαστούν για να ενισχύσουν την ανάπτυξη ενός ανταγωνιστικού και βιώσιμου τουριστικού τομέα, ως παράγοντα οικονομικής μεγέθυνσης και απασχόλησης.

18. Περιφερειακή ανάπτυξη

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την περιφερειακή ανάπτυξη στη Δημοκρατία της Μολδαβίας, επιδιώκοντας την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή με την ΕΕ. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης των περιφερειών, στη μείωση των ανισοτήτων και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, με την αξιοποίηση ευκαιριών συνεργασίας και με έμφαση στην ανάπτυξη και εφαρμογή της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, στην εφαρμογή της μακροπεριφερειακής στρατηγικής της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη και στη συνεργασία στο πλαίσιο διακρατικών και διασυνοριακών προγραμμάτων της ΕΕ με τα κράτη μέλη.

Τα μέρη θα συνεργαστούν με τους εξής σκοπούς:

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Μεγαλύτερη συμμετοχή της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στη στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη, με σκοπό να επωφεληθεί από την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών με τις συμμετέχουσες περιφέρειες των κρατών μελών της ΕΕ.

- Δημιουργία επαρκών ικανοτήτων σε εθνικό/περιφερειακό/τοπικό επίπεδο για συμμετοχή σε όλα τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας.
- Ενεργός συμμετοχή στην ανάπτυξη των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας Interreg NEXT για την περίοδο 2021-2027 (πρόγραμμα για τη Ρουμανία / Δημοκρατία της Μολδαβίας και για τη λεκάνη της Μαύρης Θάλασσας) και του προγράμματος Interreg για τον Δούναβη της περιόδου 2021-2027, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης των ικανοτήτων των αναγκαίων δομών διαχείρισης και ελέγχου.
- Συνέχιση της εφαρμογής των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας (ΕΜΓ) για την περίοδο 2014-2020 και του επερχόμενου προγραμματισμού διασυνοριακής συνεργασίας για την περίοδο 2021-2027 (κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα Ρουμανίας / Δημοκρατίας της Μολδαβίας και κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα για τη Μαύρη Θάλασσα), καθώς και του προγράμματος διασυνοριακής συνεργασίας Interreg V-B για τον Δούναβη.
- Συνέχιση των εργασιών για τη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης (S3) και ολοκλήρωση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης (EDP) το 2020. Εφαρμογή της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης στους σχετικούς τομείς πολιτικής για τον καθορισμό των επενδυτικών αποφάσεων στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας. Επίσης, επένδυση στη δημιουργία ικανοτήτων και στη διαχείριση της στρατηγικής, ειδικότερα μέσω της δημιουργίας ενός διυπουργικού συντονιστικού μηχανισμού και ενός υγιούς πλαισίου εφαρμογής.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Ανάπτυξη νέου εγγράφου πολιτικής για την περιφερειακή ανάπτυξη σε ολόκληρη την επικράτεια της χώρας, με σκοπό τη στήριξη μιας πιο ισόρροπης ανάπτυξης της χώρας συνολικά.
- Τα μέρη θα συνεργαστούν για να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι προτεραιότητες της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης για την επίτευξη των εθνικών στόχων που καθορίζονται στις πολιτικές για τη στήριξη της αστικής ανάπτυξης, της επιχειρηματικότητας, του ανθρώπινου κεφαλαίου, της ανάπτυξης νέων δεξιοτήτων, της στήριξης της καινοτομίας (επιχειρηματικότητα), της έρευνας και ανάπτυξης, της οικονομικής και βιομηχανικής πολιτικής, με σκοπό τη σύγκλιση προς την πρακτική που εφαρμόζεται στα ευρωπαϊκά κράτη μέλη. Οι προτεραιότητες της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία και αποτελούν το προϊόν συμμετοχικής διαδικασίας που καθοδήγησε το Κοινό Κέντρο Ερευνών, το οποίο είναι η αρμόδια υπηρεσία της Επιτροπής. Εφαρμογή των προτεραιοτήτων της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης στους σχετικούς τομείς πολιτικής, ειδικότερα στην εθνική περιφερειακή πολιτική, στην πολιτική έρευνας και καινοτομίας και ιδιαίτερα στον προγραμματισμό των κονδυλίων του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη. Παρακολούθηση της εφαρμογής της στρατηγικής και τακτική αναθεώρηση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης. Συνεργασία με τα σχετικά κράτη μέλη της ΕΕ και τους ανατολικούς εταίρους σχετικά με τις προτεραιότητες της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, με σκοπό την προώθηση της ανάπτυξης και της αναβάθμισης των εμπορικών και διακρατικών αλυσίδων δημιουργίας αξίας. Συμμετοχή στην πλατφόρμα της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης με σκοπό την εδραίωση και εμβάθυνση της πείρας.

- Τα μέρη θα συνεργαστούν για να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για βασικές υποδομές, ώστε να αυξηθεί το επίπεδο των ιδιωτικών επενδύσεων στην οικονομία, καθώς και να αναπτυχθεί η επιχειρηματικότητα σε περιφερειακό επίπεδο.
- Καθιέρωση πλήρους διακυβέρνησης που θα διασφαλίζει ότι η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης χρησιμεύει ως βάση για τον καθορισμό επενδυτικών αποφάσεων στην έρευνα και την καινοτομία με σκοπό την αύξηση του δυναμικού καινοτομίας των περιφερειών και ολόκληρης της χώρας. Τακτική επανεξέταση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης και της εφαρμογής της. Επικαιροποίηση της στρατηγικής τουλάχιστον ανά πενταετία ή νωρίτερα, όταν το απαιτούν οι περιστάσεις.
- Ενίσχυση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών και της κοινωνίας των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση και την εδραίωση της εταιρικής σχέσης μεταξύ όλων των μερών.
- Ενίσχυση της θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας εθνικών, περιφερειακών και τοπικών θεσμικών οργάνων στον τομέα της περιφερειακής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων εργασιών για την ανάπτυξη αποτελεσματικού συστήματος πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και σαφούς διαχωρισμού αρμοδιοτήτων.

19. Πολιτική προστασία

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας για την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση καταστροφών με τους εξής σκοπούς:

Πρόληψη

- Ενίσχυση μιας πολυσυμμετοχικής και ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη διαχείριση του κινδύνου καταστροφών που θα λαμβάνει υπόψη πολλαπλούς κινδύνους.
- Ενίσχυση της σχέσης μεταξύ της μείωσης του κινδύνου καταστροφών, αφενός, και της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και της προσαρμογής σε αυτήν, αφετέρου.
- Ενίσχυση πολυτομεακών συστημάτων πρόβλεψης και έγκαιρης προειδοποίησης για πολλούς κινδύνους, καθώς και των μηχανισμών επικοινωνίας σε περίπτωση κινδύνου καταστροφών και έκτακτης ανάγκης.
- Αύξηση της κατανόησης των κινδύνων με την προώθηση της συλλογής και της κοινής χρήσης βασικών δεδομένων για τις απώλειες και τις ζημιές.

Ετοιμότητα

- Ενίσχυση της ετοιμότητας αντιμετώπισης καταστροφών, με σκοπό την αποτελεσματική αντίδραση, μέσω της ανταλλαγής εμπειρογνώσιας και βέλτιστων πρακτικών, κατάρτισης, ασκήσεων και άλλων πρωτοβουλιών ανάπτυξης ικανοτήτων.
- Σύνδεση της ανάπτυξης ικανοτήτων με τις ελλείψεις ικανοτήτων αντίδρασης.

- Υποστήριξη της αποτελεσματικής χρήσης των συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης.
- Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ της επιστημονικής κοινότητας και του επιχειρησιακού τομέα, καθώς και των υπευθύνων λήψης αποφάσεων, για την αντιμετώπιση των γνωστικών και τεχνολογικών κενών όσον αφορά τη διαχείριση του κινδύνου καταστροφών.
- Βελτίωση της ευαισθητοποίησης του πληθυσμού σχετικά με τον κίνδυνο καταστροφών όσον αφορά τους υποβόσκοντες κινδύνους καταστροφών.

Αντιμετώπιση

- Διασφάλιση αποτελεσματικής επικοινωνίας σε 24ωρη βάση, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής έγκαιρων προειδοποιήσεων και πληροφοριών για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης ευρείας κλίμακας που επηρεάζουν την ΕΕ και τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, καθώς και τρίτες χώρες, στις οποίες οποιοδήποτε από τα μέρη παρεμβαίνει για την αντιμετώπιση καταστροφών.
- Διευκόλυνση της αμοιβαίας και περιφερειακής συνδρομής, ειδικότερα μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης σε περίπτωση σοβαρών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, κατά περίπτωση και με την επιφύλαξη της διαθεσιμότητας επαρκών πόρων.
- Προώθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για την υποστήριξη της χώρας υποδοχής.
- Ενθάρρυνση του αποτελεσματικού διοργανικού συντονισμού και των διατομεακών διασυνδέσεων για τη διευκόλυνση της παροχής διεθνούς βοήθειας σε επιχειρήσεις αντιμετώπισης καταστροφών.
- Περαιτέρω ενίσχυση των ικανοτήτων λήψης και παροχής διεθνούς βοήθειας.

20. Έρευνα και καινοτομία

Τα μέρη θα συνεργαστούν με τους εξής σκοπούς:

— *εντός διαστήματος 3-4 ετών:*

- Εφαρμογή του στρατηγικού θεματολογίου έρευνας και καινοτομίας για τη Μαύρη Θάλασσα, ενός περιφερειακού θεματολογίου της Συνέργειας του Ευξείνου Πόντου.
- Αύξηση του ποσού της χρηματοδότησης για δημόσιους φορείς έρευνας και καινοτομίας από τον κρατικό προϋπολογισμό και τόνωση της προσέλκυσης ιδιωτικών πόρων.
- Διενέργεια της θεσμικής αξιολόγησης οργανισμών στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας που προβλέπεται στον κώδικα για την επιστήμη και την καινοτομία, συνοδευόμενη από συγκέντρωση πόρων σε οργανισμούς με ικανοποιητικές επιδόσεις στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας.
- Αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού του εθνικού προγράμματος έρευνας και καινοτομίας για την περίοδο 2020-2023.
- Ενίσχυση της συμμετοχής της επιστημονικής κοινότητας / των ερευνητικών φορέων στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη».

- Εφαρμογή διεθνών προτύπων αξιολόγησης για ερευνητικά έργα και μείζονες επιστημονικές πρωτοβουλίες· συμμετοχή ξένων εμπειρογνομόνων στην επανεξέταση και την αξιολόγηση των προτάσεων για έργα.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας σχετικά με τη συμμετοχή της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στο ενωσιακό πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη».
- Αύξηση της ανταγωνιστικότητας της молδαβικής οικονομίας μέσω της καινοτομίας: στήριξη των επιδόσεων των οικονομικών φορέων και της μετάβασης από την ανταγωνιστικότητα με βάση το κόστος στην ανταγωνιστικότητα με βάση την καινοτομία.
- Ενίσχυση του ρόλου και του καθεστώτος του εθνικού συστήματος έρευνας και καινοτομίας ως μέσου για την ανάπτυξη και την ευημερία, με την προώθηση της αριστείας στην έρευνα στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE).
- Ανάπτυξη ερευνητικών οργανισμών υψηλών επιδόσεων, ικανών να καταστούν περιφερειακοί φορείς.
- Διασφάλιση της στενής και συστημικής συνεργασίας μεταξύ των ερευνητικών ιδρυμάτων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και του επιστημονικού και ακαδημαϊκού περιβάλλοντος με το ιδιωτικό και το οικονομικό περιβάλλον, με βάση το αμοιβαίο όφελος.
- Καθιέρωση συνεργασίας μεταξύ των φορέων λήψης αποφάσεων (κεντρικές, τοπικές αρχές), της ερευνητικής κοινότητας και των ιδρυμάτων καινοτομίας.
- Συγκέντρωση ενός σημαντικού αριθμού ερευνητών που απαιτείται για να μετατραπουν οι τομείς της έρευνας και της καινοτομίας σε παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης, με ιδιαίτερη προσοχή στη συμμετοχή των νέων στις επιστημονικές δραστηριότητες, καθώς και στην ενίσχυση του κύρους των ερευνητών στην κοινωνία.
- Εστίαση σημαντικού μέρους των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας σε κοινωνικά ζητήματα προκειμένου το δημόσιο σύστημα έρευνας και καινοτομίας να αναπτύξει ικανότητες εντοπισμού και αντιμετώπισης των αναγκών της τοπικής κοινωνίας, καθώς και των πραγματικών προκλήσεων σε παγκόσμια κλίμακα.

21. Πολιτισμός, πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα και μέσα ενημέρωσης

Πολιτισμός

Τα μέρη θα συνεργαστούν με τους εξής σκοπούς:

- Ενίσχυση της εφαρμογής της σύμβασης της UNESCO του 2005 για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων.
- Συνεργασία για την ανάπτυξη μιας πολιτιστικής πολιτικής χωρίς αποκλεισμούς στη Δημοκρατία της Μολδαβίας και για τη διατήρηση και αξιοποίηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς με σκοπό να ενισχυθεί η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη.

- Ενίσχυση της πολιτιστικής σύνδεσης της Δημοκρατίας της Μολδαβίας με τη διασπορά.
- Αύξηση της συμμετοχής φορέων του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας σε προγράμματα συνεργασίας σε θέματα πολιτισμού / οπτικοακουστικών μέσων, ειδικότερα στο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη».

Πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα και μέσα ενημέρωσης

- Θέσπιση παράγωγου δικαίου για τον κώδικα για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και διασφάλιση της πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής του.
- Διασφάλιση αποτελεσματικού και θεμιτού ανταγωνισμού στον τομέα της διαφήμισης.
- Διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του κώδικα για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η συγκέντρωση της ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ.
- Διενέργεια επιστημονικής αξιολόγησης του Συμβουλίου Οπτικοακουστικών Μέσων.
- Διασφάλιση συμμετοχικών διαδικασιών πλήρους διαφάνειας κατά την τροποποίηση της νομοθεσίας για τον οπτικοακουστικό τομέα, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς των ευρωπαϊκών προτύπων στο εθνικό δίκαιο.
- Διασφάλιση συνεχούς διαλόγου σχετικά με την πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα και τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα.
- Συνεργασία για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους, του ρατσισμού και της ξеноφοβίας στον οπτικοακουστικό τομέα και στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.
- Εφαρμογή της διαδικασίας ψηφιοποίησης.

22. Ενημέρωση του κοινού και προβολή

Τα μέρη θα συνεργαστούν με τους εξής σκοπούς:

- Διασφάλιση εδραιωμένης και στοχευμένης επικοινωνίας σχετικά με τις ευκαιρίες και τα απτά οφέλη της συμφωνίας σύνδεσης ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας, με επίκεντρο την DCFTA.
- Διασφάλιση κατάλληλης προβολής όλων των σχεδίων και προγραμμάτων της ΕΕ, καθώς και του αντικτύπου τους, μέσω στενής συνεργασίας με τα μέσα ενημέρωσης, την κοινωνία των πολιτών και την επιχειρηματική κοινότητα σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
- Διεξαγωγή εκστρατειών επικοινωνίας με στόχο την τόνωση και τη διατήρηση της ζήτησης από την κοινωνία του προγράμματος ριζικών μεταρρυθμίσεων που υποστηρίζεται από τη συμφωνία σύνδεσης.
- Ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της στρατηγικής επικοινωνίας για την εδραίωση της ανθεκτικότητας του κράτους και της κοινωνίας έναντι της παραπληροφόρησης. Ειδικότερα, στήριξη της ανάπτυξης θεσμικών ικανοτήτων για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της εσφαλμένης πληροφόρησης και

της παραπληροφόρησης, ειδικότερα στον διαδικτυακό χώρο με την εκμετάλλευση των τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης, με στόχο την εξαπάτηση του ευρέος κοινού, οι οποίες παράλληλα αποτελούν μείζονα απειλή για τις δημοκρατικές διαδικασίες πολιτικής και χάραξης πολιτικής, καθώς θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των πολιτών, την ασφάλεια και το περιβάλλον, και διαβρώνουν την εμπιστοσύνη στους δημόσιους θεσμούς.

- Επέκταση και διαφοροποίηση του πλαισίου πρακτικής συνεργασίας ώστε να συμπεριληφθούν φορείς της κοινωνίας των πολιτών και άλλοι σχετικοί φορείς και θεσμικά όργανα.

V. Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα (DCFTA)

Τα μέρη θα συνεχίσουν να εμβαθύνουν την ολοκλήρωση βάσει της συμφωνίας σύνδεσης και της σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών (DCFTA). Η αποτελεσματική εφαρμογή της συμφωνίας σύνδεσης και της DCFTA που θεσπίζει η συμφωνία σύνδεσης, σε συνδυασμό με την ευρύτερη διαδικασία ρυθμιστικής προσέγγισης και τις σχετικές αναγκαίες μεταρρυθμίσεις, συμβάλλει στη δημιουργία προϋποθέσεων για ενισχυμένες οικονομικές και εμπορικές σχέσεις με την ΕΕ, οι οποίες θα οδηγήσουν σε περαιτέρω σταδιακή οικονομική ολοκλήρωση της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στην εσωτερική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως προβλέπεται στη συμφωνία σύνδεσης. Ειδικότερα, τα μέρη θα σημειώσουν πρόοδο στην εφαρμογή του τίτλου V της συμφωνίας σύνδεσης («Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα») και των παραρτημάτων του, όπως επικαιροποιούνται τακτικά ώστε να αντικατοπτρίζουν το πιο πρόσφατο κεκτημένο της ΕΕ, και όπως τροποποιήθηκαν στο πλαίσιο της τριετούς επανεξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 147 της συμφωνίας σύνδεσης (που ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2020⁴).

Τα μέρη αναγνωρίζουν τα οφέλη της ΕΟΖΕΣ για την ενίσχυση των εμπορικών σχέσεων μεταξύ των δύο πλευρών, όπως καταδεικνύονται από τη σημαντική αύξηση του εμπορίου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας με την ΕΕ, το οποίο αντιπροσώπευε το 53 % του συνολικού εμπορίου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας το 2020, και θα εργαστούν για την περαιτέρω εδραίωση των εμπορικών ροών με βάση την αυξημένη νομοθετική και κανονιστική εναρμόνιση.

Τα μέρη έχουν επίγνωση του γεγονότος ότι δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως οι δυνατότητες που απορρέουν από την παρούσα συμφωνία, ιδίως όσον αφορά την αδειοδότηση πρόσβασης στην αγορά. Ως εκ τούτου, αποτελεί προτεραιότητα η επέκταση των κατηγοριών προϊόντων ζωικής προέλευσης που εξάγονται από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας στην αγορά της ΕΕ, αρχής γενομένης από το κρέας πουλερικών και τα αυγά κατηγορίας Β.

Όσον αφορά π.χ. την ελευθέρωση της πρόσβασης στην αγορά από την πλευρά της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, σύμφωνα με το παράρτημα XV-Δ της συμφωνίας σύνδεσης, θα εξακολουθήσει να εφαρμόζεται σταδιακά για ορισμένα προϊόντα έως το 2024. Αμφότερα τα

⁴ Απόφαση αριθ. 1/2020 της Επιτροπής Σύνδεσης ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας στη Σύνοψή της για τα Εμπορικά θέματα, της 23ης Ιανουαρίου 2020, σχετικά με την επικαιροποίηση του παραρτήματος XV (Κατάργηση των τελωνειακών δασμών) της συμφωνίας σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, αφετέρου.

μέρη συνεργάζονται τακτικά, μεταξύ άλλων μέσω των διμερών δομών που έχουν συσταθεί βάσει της συμφωνίας σύνδεσης ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας, καθώς και βάσει πολυμερών πλαισίων, και ανταλλάσσουν πληροφορίες για κάθε πτυχή που αφορά την εφαρμογή της συμφωνίας σύνδεσης/DCFTA, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, στατιστικών στοιχείων, της χρήσης δασμολογικών ποσοτώσεων και της αποτελεσματικής εφαρμογής του μηχανισμού κατά της καταστρατήγησης. Στο πλαίσιο αυτό, ως μέρος της πρόσθετης ελευθέρωσης της πρόσβασης στην αγορά που επιτρέπεται βάσει της συμφωνίας σύνδεσης, τα μέρη επικροτούν την απόφαση της Επιτροπής Σύνδεσης ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα να αυξήσει τις δασμολογικές ποσοτώσεις και τα κατώτατα όρια κατά της καταστρατήγησης για ορισμένα γεωργικά προϊόντα.

Όσον αφορά την κανονιστική προσέγγιση, τα μέρη θα συνεργαστούν για την επίτευξη σύγκλισης με τη νομοθεσία της ΕΕ και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, όπως αναφέρεται στα σχετικά κεφάλαια και παραρτήματα του τίτλου V της συμφωνίας σύνδεσης/DCFTA. Ως ζήτημα υψηλής προτεραιότητας, η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα συνεχίσει να ενισχύει το εθνικό θεσμικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της ανεξάρτητης εφαρμογής, επιβολής και παρακολούθησης της νέας νομοθεσίας που θεσπίζεται σε κάθε σχετικό τομέα.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα ενημερώνει τακτικά την ΕΕ σχετικά με την πορεία της εναρμόνισης των νομοθεσιών μέσω των ειδικών υποεπιτροπών και στο πλαίσιο της ετήσιας Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα. Τα όργανα αυτά, τα οποία έχουν συσταθεί με τη συμφωνία σύνδεσης, θα παρακολουθούν και θα αξιολογούν τακτικά την απτή πρόοδο σε κάθε σχετικό τομέα με βάση τα χρονοδιαγράμματα εφαρμογής που προβλέπονται στα σχετικά κεφάλαια και παραρτήματα της συμφωνίας σύνδεσης. Όταν κρίνεται σκόπιμο και με τη συγκατάθεση και των δύο μερών, η ΕΕ θα παρέχει βοήθεια και εμπειρογνώσια για να συνδράμει τις μολδαβικές αρχές στη διαδικασία αυτή.

Οι εργασίες στους ακόλουθους τομείς που σχετίζονται με το εμπόριο, όπως περιλαμβάνονται στα σχετικά κεφάλαια του τίτλου V της συμφωνίας σύνδεσης, θεωρούνται ότι έχουν προτεραιότητα:

- ***Τεχνικοί κανονισμοί, τυποποίηση και σχετική υποδομή***

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την επίτευξη συμμόρφωσης με τους τεχνικούς κανονισμούς, την τυποποίηση, τη μετρολογία, τη διαπίστευση, τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης και το σύστημα εποπτείας της αγοράς της ΕΕ, εντός των προθεσμιών και σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο κεφάλαιο 3 και στα σχετικά παραρτήματα. Τα μέρη θα συνεργαστούν για την εκπόνηση αξιολόγησης των ελλείψεων όσον αφορά τις ικανότητες των μολδαβικών αρχών και των αρμόδιων δημόσιων φορέων σε σχέση με τους τομείς με εξαγωγικό προσανατολισμό.

- ***Υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα (SPS)***

Τα μέρη θα συνεργαστούν ώστε τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά πρότυπα για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, καθώς και η νομοθεσία και οι πρακτικές για την υγεία των φυτών και την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων στη Δημοκρατία της Μολδαβίας να εναρμονιστούν περισσότερο με τα αντίστοιχα της ΕΕ, εντός των προθεσμιών και σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο κεφάλαιο 4 και στα σχετικά παραρτήματα. Ο Εθνικός

Οργανισμός για την Ασφάλεια των Τροφίμων θα πρέπει να διασφαλίζει την ορθή επιβολή και εφαρμογή αυτών των διατάξεων. Η διαδικασία απόκτησης άδειας εξαγωγής για τα μολδαβικά προϊόντα στην Ένωση δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί, ιδίως για το κρέας πουλερικών και τα αυγά κατηγορίας B, ενώ, όσον αφορά τα γαλακτοκομικά προϊόντα, η διαδικασία αυτή έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο και έχει οδηγήσει σε πρόσβασή τους στην αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων κατά τη διάρκεια του 2021. Επίσης, τα μέρη αναγνωρίζουν την επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων που διευκολύνουν το εμπόριο γεωργικών προϊόντων και τροφίμων προς όφελος των καταναλωτών και των καταναλωτριών καθώς και των επιχειρήσεων και στις δύο πλευρές των συνόρων, και δεσμεύονται να συνεχίσουν αυτή τη συνεργασία.

Η συνεργασία μεταξύ των μερών αφορά τα εξής:

— εντός διαστήματος 3-4 ετών:

- Περαιτέρω βελτίωση της υποδομής και των σχετικών ικανοτήτων που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή της νομοθεσίας, ειδικότερα στους τομείς της υγείας των ζώων και των φυτών, των εργαστηρίων ασφάλειας τροφίμων και των συννοριακών σταθμών ελέγχου, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΕ.
- Επέκταση του φάσματος των διαπιστευμένων μεθόδων όλων των εργαστηρίων που συμμετέχουν σε επίσημους ελέγχους, ώστε να πληρούνται οι υγειονομικές και φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις για την εξαγωγή τροφίμων ζωικής προέλευσης από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας στην ΕΕ.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή εθνικού συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και σύνδεση με το σύστημα της ΕΕ.
- Εφαρμογή στη Δημοκρατία της Μολδαβίας του ευρωπαϊκού συστήματος πιστοποίησης και ελέγχου για τον οίνο και τα αλκοολούχα προϊόντα που προορίζονται για τις αγορές της ΕΕ.

— εντός διαστήματος 7 ετών:

- Στήριξη των προσπάθειών του Εθνικού Οργανισμού για την Ασφάλεια των Τροφίμων κατά τη διαδικασία διαπίστευσης σύμφωνα με το πρότυπο ISO 17020 — Αξιολόγηση της συμμόρφωσης — Απαιτήσεις για τη λειτουργία διαφόρων τύπων φορέων που εκτελούν έλεγχο.
- **Διευκόλυνση των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών**

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την εναρμόνιση της νομοθεσίας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας με το δίκαιο της ΕΕ, τα τελωνειακά προσχέδια της ΕΕ και τα σχετικά διεθνή πρότυπα, εντός των προθεσμιών και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κεφαλαίου 5 και των σχετικών παραρτημάτων. Βραχυπρόθεσμα, η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα εφαρμόσει τον τελωνειακό κώδικα του 2021 και τη σχετική εκτελεστική νομοθεσία σύμφωνα με τον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα και άλλες πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα XXVI της συμφωνίας σύνδεσης ΕΕ – Δημοκρατίας της Μολδαβίας και θα εργαστεί για την προσχώρηση στη σύμβαση περί κοινού καθεστώτος διαμετακόμισης (επί του παρόντος, μόνο καθεστώς παρατηρητή). Η διαδικασία διασφάλισης της αμοιβαίας αναγνώρισης των εγκεκριμένων οικονομικών φορέων (ΑΕΟ) θα ολοκληρωθεί επίσης μεσοπρόθεσμα.

- ***Κανόνες καταγωγής***

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την εφαρμογή των νέων διατάξεων της αναθεωρημένης σύμβασης για πανευρωμεσογειακούς προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής, ειδικότερα στον τομέα των πιστοποιητικών καταγωγής (έκδοση και επαλήθευση, συμμόρφωση με τους κανόνες καταγωγής) και της τελωνειακής συνεργασίας.

- ***Εγκατάσταση, εμπορικές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και ηλεκτρονικό εμπόριο***

Τα μέρη θα συνεχίσουν τον μεταξύ τους διάλογο για την εγκατάσταση, τις εμπορικές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και το ηλεκτρονικό εμπόριο σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κεφαλαίου 6 και των σχετικών παραρτημάτων. Θα υλοποιήσουν τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν στους τομείς υπηρεσιών που καλύπτονται από αυτό το κεφάλαιο, σύμφωνα με τις προθεσμίες που προβλέπονται στα σχετικά παραρτήματα.

Τα μέρη θα συνεργαστούν για τη στήριξη μεταρρυθμίσεων που αποσκοπούν στη βελτίωση της τομεακής συνεργασίας στην ψηφιακή οικονομία και στη διευκόλυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου μεταξύ των δύο πλευρών.

- ***Δημόσιες συμβάσεις***

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την εφαρμογή από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας του κεφαλαίου 8 και των σχετικών παραρτημάτων. Η εφαρμογή και η επιβολή των νομοθετικών αλλαγών που προβλέπονται σε όλες τις φάσεις του ενδεικτικού χρονοδιαγράμματος για τη θεσμική μεταρρύθμιση, την εναρμόνιση και την πρόσβαση στην αγορά (χάρτης πορείας στο παράρτημα XXIX-B) θα θεωρηθούν προτεραιότητα. Με την επιφύλαξη της επιβεβαίωσης από την ΕΕ της εκπλήρωσης των όρων που καθορίζονται στις διάφορες φάσεις αυτού του χάρτη πορείας, η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα θα εκδώσει τη σχετική κοινή απόφαση για τη χορήγηση πρόσθετης αμοιβαίας πρόσβασης στην αγορά, όπως προβλέπεται στον χάρτη πορείας.

Τα μέρη ενθαρρύνουν τη μολδαβική κυβέρνηση να συνεχίσει να εφαρμόζει νομοθετικές μεταρρυθμίσεις για τη συμμόρφωση του συστήματος με τα ενωσιακά και διεθνή πρότυπα, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης και της εφαρμογής ηλεκτρονικού συστήματος δημόσιων συμβάσεων.

Τα μέρη θα συνεχίσουν να συνεργάζονται για την ενίσχυση της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τα ένδικα μέσα και τις προσφυγές για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων, τομεακών συμβάσεων, συμβάσεων παραχώρησης έργων και συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών.

Τα μέρη θα συνεχίσουν να συνεργάζονται για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία σε θέματα δημόσιων συμβάσεων.

- ***Δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ)***

Τα μέρη θα συνεχίσουν να συνεργάζονται για την εναρμόνιση της νομοθεσίας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας με τη νομοθεσία της ΕΕ και τα διεθνή πρότυπα στον τομέα της προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας συμπεριλαμβανομένων των γεωγραφικών ενδείξεων, όπως προσδιορίζεται στο κεφάλαιο 9. Οι σχετικοί εθνικοί φορείς

στη Δημοκρατία της Μολδαβίας διασφαλίζουν την ορθή επιβολή και εφαρμογή αυτών των διατάξεων.

- ***Ανταγωνισμός***

Τα μέρη θα συνεργαστούν για την εφαρμογή του κεφαλαίου 10. Η συνεργασία αυτή θα αφορά το θεσμικό πλαίσιο και τις σχετικές διοικητικές ικανότητες της Αρχής Ανταγωνισμού της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, μεταξύ άλλων με βάση το νέο εργαλείο ανταγωνισμού της ΕΕ για τις ψηφιακές πλατφόρμες και αγορές, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού.

- ***Διαφάνεια***

Διασφαλίζεται η ελεύθερη και εύκολη πρόσβαση στις δημόσιες πληροφορίες, όπως προβλέπεται στη νομοθεσία. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα τηρήσει τις δεσμεύσεις για διαφάνεια σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου 12, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη δημοσίευση των κυβερνητικών αποφάσεων και τη διαχείριση μέτρων γενικής εφαρμογής.

- ***Εμπόριο και βιώσιμη ανάπτυξη***

Τα μέρη θα συνεχίσουν τον μεταξύ τους διάλογο και θα εργαστούν για τα ζητήματα που αναφέρονται στο κεφάλαιο 13. Αυτό καλύπτει κυρίως την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις εξελίξεις όσον αφορά τα πρότυπα εργασίας, τη θέσπιση κατάλληλου συστήματος επιθεώρησης εργασίας που πληροί όλα τα διεθνή θεμελιώδη πρότυπα εργασίας και την εφαρμογή του εργατικού κώδικα, σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα της ΔΟΕ⁵. Στο πλαίσιο αυτό, βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα είναι να διασφαλιστεί στη Δημοκρατία της Μολδαβίας αποτελεσματική εποπτεία και έλεγχος της νομοθεσίας και των όρων για την εργασία και την ΥΑΕ σύμφωνα με τα πρότυπα της ΔΟΕ και τις αρχές της ΕΕ (νομικό πλαίσιο και ικανότητες) και, μεσοπρόθεσμα, να διατηρηθεί η προστασία της εργασίας και να προωθηθεί η αξιοπρεπής απασχόληση. Παρακολουθείται επίσης η εφαρμογή των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών στις οποίες έχει προσχωρήσει οποιαδήποτε από τις δύο πλευρές.

⁵ Τα μέρη θα έχουν υπόψη ότι οι προτεραιότητες σχετικά με τα δικαιώματα των συνδικαλιστικών ενώσεων και τα βασικά πρότυπα εργασίας που αναφέρονται στο τμήμα I.11, καθώς και οι προτεραιότητες που επισημαίνονται στο τμήμα IV.9 (Απασχόληση, κοινωνικές πολιτικές και ισότητα ευκαιριών), είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την εφαρμογή του κεφαλαίου «Εμπόριο και βιώσιμη ανάπτυξη» και, επομένως, θα πρέπει να εξεταστούν σε σχέση με αυτό το τμήμα της συμφωνίας σύνδεσης.